

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	مقدمه
	فصل اول: تصحیح، شرح، ترجمه و گزیده‌های گلستان و گلستانواره‌ها از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۸۵ ه.ش
۹	الف. گلستان
۱۶	ب. بهارستان
۱۷	ج. پریشان
۱۷	د. منشآت
۱۸	ه. التفصیل
	فصل دوم: کتاب‌های موضوعی پیرامون گلستان و گلستانواره‌ها و یا هنر نویسندگی مؤلفان آنها در سال‌های ۱۳۰۰ الی ۱۳۸۵
۲۱	الف. گلستان
۲۷	ب. بهارستان
۲۸	ج. پریشان
۲۸	د. منشآت
۲۹	ه. التفصیل
	فصل سوم: مقالات نگاشته شده درباره «گلستان» و «گلستانواره‌ها» در مجلات، نشریات و روزنامه‌ها از سال ۱۳۰۰-۱۳۸۵
۳۳	الف. گلستان
۸۲	تکمله مقاله شناسی «سعدی و گلستان»
۸۴	ب. مقالات درباره جامی و بهارستان

تکمله مقاله شناسی «جامی و بهارستان».....	۸۷
ج. مقالات پیرامون قآنی و پریشان.....	۸۷
تکمله مقاله شناسی «قآنی و پریشان».....	۸۸
د. مقالات پیرامون قائم مقام و منشآت.....	۸۹
ه. مقالات پیرامون فریدون توللی و التفصیل.....	۹۰
تکمله مقاله شناسی «توللی و التفصیل».....	۹۳
پایان نامه های نگارش یافته پیرامون گلستان و گلستانواره ها.....	۹۴
الف. گلستان.....	۹۴
ب. گلستانواره ها.....	۹۵

مقدمه

در عصر کنونی به دلیل کثرت انتشارات، چاپ‌ها و تألیف‌های متعددی نیز از آثار به صورت‌های گوناگون افزایش یافته است. این مسأله دستیابی پژوهشگران را به منابع، مراجع و اطلاعات مورد نیاز دشوار ساخته است. در این میان کتاب‌شناسی‌ها بهترین راهنمایی هستند که به یاری پژوهشگران آمده و کار آنها را در یافتن منابع مورد نیاز آسان می‌نمایند. کتاب‌شناسی حاضر نیز با این هدف تنظیم شده تا محققان و سعدی‌پژوهان را در دسترسی به کتاب‌ها و مقالات پیرامون «گلستان» و «گلستانواره‌ها» (بهارستان، پریشان، منشآت و التفصیل) یاریگر باشد.

این کتاب‌شناسی بر اساس فهرست کتاب‌های چاپی فارسی (نوشته خانبابا مشار)، مجموعه مقالات فارسی (گردآوری ایرج افشار)، فرهنگ سعدی‌پژوهی (تألیف کاووس حسن‌لی)، سعدی‌شناسی (مجموعه مقالات سالانه در یاد روز سعدی، به کوشش کوروش کمالی‌سروستانی)، کتاب هفته، CD نمایه و برخی سایت‌های اینترنتی به منظور شناخت و معرفی آثار و مقالات نوشته شده درباره «گلستان» و «گلستانواره‌ها» (بین سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۸۵) در سه بخش تهیه و تنظیم گردیده است:

بخش نخست: در این بخش به تصحیح، شرح، ترجمه و گزیده‌های نگارش یافته درباره «گلستان» و «گلستانواره‌ها» پرداخته شده است.

بخش دوم: این بخش شامل آثار و کتاب‌های موضوعی درباره «گلستان»

و «گلستانواره‌ها» ست.

بخش سوم: این بخش در بر دارندهٔ مقالات مندرج در: مجلات، نشریات و روزنامه‌ها دربارهٔ این آثار (گلستان و گلستانواره‌ها) و نویسندگان آنهاست. در این کتاب‌شناسی کوشش شده تا آثاری که توسط یک مصحح یا نویسنده چند بار نگارش یافته، جدیدترین تصحیح آن معرفی شود. امید است که برای محققان و سعدی‌پژوهان مفید واقع گردد.

«تا چه قبول افتد و چه در نظر آید»

لازم به ذکر است که در این مجموعه به دلیل اهمیت برخی از آثاری که به پیروی از سبک گلستان سعدی نگاشته شده است و از آنها با عنوان گلستانواره‌ها یاد می‌شود، از میان ۶۵ گلستانواره به معرفی کتاب‌شناسی چهار گلستانواره برتر: بهارستان، پریشان، منشآت و التفصیل به دلیل اهمیت آنها نیز پرداخته شده است.

اکنون که این مجموعه به مرحله‌ای رسیده است که می‌توان آن را به دوستداران زبان و ادب فارسی تقدیم کرد، نگارنده برخود لازم می‌داند پیش از همه خداوند بزرگ و منان، یگانه‌ترین دستگیر و کمک‌رسان همه انسان‌ها را سپاس گوید که وی را در بهترین مسیرها که فراگیری علم و دانش است، قرار داد. هم‌چنین از جناب آقای کوروش کمالی سروسستانی، مدیر محترم مرکز سعدی‌شناسی و پژوهشگر ارجمند در زمینه سعدی‌شناسی و همکاران محترمشان در آن مرکز که متواضعانه پذیرفتند تا این پژوهش به زیور طبع آراسته گردد، صمیمانه تشکر و قدردانی نماید.

«إِذَا عَجَزَ الْإِنْسَانُ عَنِ شُكْرِ مُنْعَمٍ فَقَالَ: جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا وَ قَدْ كَفَى»

امید کارگری

بهمن ماه ۱۳۸۷ هـ. ش

فصل اول

تصحیح، شرح، ترجمه و گزیده‌های گلستان
و گلستانواره‌ها از سال ۱۳۰۰ تا ۱۳۸۵ ه.ش

الف. گلستان

۱. سعدی شیرازی، مصلح‌الدین: *گلستان*، با مقدمه میرزا عبدالحسین خان آیتی، ترجمه لغات و اشعار عربی و شرح اسامی، توسط میرزا حسین خان مینویی، تهران: انتشارات جعفری، [بی‌تا]، ۲۲۸ ص.
۲. _____ : _____ ، از روی نسخه محمدعلی فروغی، خط حسین چاوشی، [بی‌جا]: [بی‌نا]، [بی‌تا]، ۲۵۴ ص.
۳. _____ : _____ ، از روی نسخه تصحیح شده محمدعلی فروغی، خط جواد شریفی، تهران: انتشارات علمی، [بی‌تا]، ۲۲۰ ص.
۴. _____ : _____ ، ؟، [بی‌جا]: چاپخانه کاویانی برلین، ۱۳۰۱، ۲۲۶ ص.
۵. _____ : _____ ، به کوشش و با مقدمه ملک‌خان ناظم‌الدوله، [بی‌جا]، مطبعه ترقی، ۱۳۰۲، ۴۷۰ ص.
۶. _____ : _____ ، با مقدمه و شرح احوال شیخ از میرزا محمدحسین خان فروغی، شرح لغات از میرزا حسین خان معتمد‌الممالک، تهران: چاپخانه فردوسی، ۱۳۰۸، ۲۳۸ ص.
۷. _____ : _____ ، به تصحیح و حواشی عبدالعظیم [قریب] گرگانی، تهران: چاپخانه علمی، ۱۳۱۰، ۳۴۳ ص.
۸. _____ : _____ ، به اهتمام حبیب یغمایی، تهران: چاپخانه فرهنگ، ۱۳۱۶، ۱۹۴ ص.
۹. _____ : _____ ، از روی نسخ قدیم به انضمام ترجمه لغات و کلمات عربی، ؟، تهران: شرکت سهامی طبع کتاب، ۱۳۲۹، ۱۴۷ ص.
۱۰. _____ : _____ ، با استفاده از نسخ تصحیح شده محمدعلی فروغی و عبدالعظیم قریب، تهران: انتشارات شرکت نسبی اقبال و شرکاء، ۱۳۴۱، ۲۳۶ ص.
۱۱. _____ : _____ ، تصحیح و حواشی عبدالعظیم قریب، تهران: انتشارات جاویدان علمی، ۱۳۴۴، ۲۸۱ ص.

۱۲. _____ : _____ ، با مقابله متن تصحیح شده فروغی و قریب به اهتمام محمدجواد مشکور، تهران: انتشارات اقبال، ۱۳۴۴، ۲۷۶ ص.
۱۳. _____ : _____ ، به کوشش بدری آتابای، تهران: چاپ تابان، ۱۳۴۶، ۳۴۷ ص.
۱۴. _____ : _____ ، مقابله هفت نسخه خطی و ده نسخه چاپی به کوشش نورالله ایران‌پرست، تهران: انتشارات فرانکلین، ۱۳۴۸، ۲۵۷ ص.
۱۵. _____ : _____ ، شرح محمد بسنوی (سوری)، ترجمه حیدر خوش‌نیت و دیگران، تهران: انتشارات کتابفروشی تهران، ۱۳۴۹، ۱۰۸۴ ص.
۱۶. _____ : _____ ، طرح و تنظیم؟ هاشمی، تهران: چاپخانه آسمان، ۱۳۶۲، ۲۲۰ ص.
۱۷. _____ : _____ ، به کوشش محسن رضانی، تهران: انتشارات فجر، ۱۳۶۳، ۲۱۳ ص.
۱۸. _____ : _____ ، به تصحیح رستم موسی اوغلی علی‌یف، تهران: انتشارات گوتنبرگ، ۱۳۶۳، ۴۸۷ ص.
۱۹. _____ : _____ ، سعدی‌شیرازی، مصلح‌الدین: گلستان، همراه با ترجمه انگلیسی، مترجم آر. پی. آندرسون، چاپ سوم، اسلام‌آباد: مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۶۴، ۶۲۰ ص.
۲۰. مرتضوی‌کرونی، علیرضا: برگزیده حکایات گلستان، چاپ چهارم، تهران: کانون فرهنگ و هنر اسلامی، ۱۳۶۴، ۶۳ ص.
۲۱. سعدی‌شیرازی، مصلح‌الدین: گلستان، فارسی به انگلیسی به کوشش ذبیح‌الله بداغی، تهران: انتشارات جانی‌زاده، ۱۳۶۸، ۴۹۶ ص.
۲۲. _____ : _____ ، تصحیح محمدعلی فروغی، تهران: انتشارات اسماعیلیان، ۱۳۶۸، ۴۱۲ ص.
۲۳. فروغی، محمدعلی: گلستان برای دبیرستان‌ها، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ، ۱۳۱۹، ۲۶۹ ص.

۲۴. گوهرین، کاوه: برگزیده‌ای از گلستان سعدی با معنی واژه‌ها و شرح ابیات دشوار، چاپ چهارم، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۹، ۶۲ ص.
۲۵. سعدی‌شیرازی، مصلح‌الدین: گلستان، با تصحیح و مقدمه محمد محیط‌طباطبائی، تهران: انتشارات موسوی، ۱۳۷۱، ۳۲۶ ص.
۲۶. _____ : _____، ؟، تهران: انتشارات بین‌المللی الهدی، ۱۳۷۱، ۳۰۴ ص.
۲۷. انوری، حسن: گزیده گلستان سعدی، تهران: انتشارات علمی، ۱۳۷۱، ۳۳۳ ص.
۲۸. _____ : _____، گزیده گلستان سعدی، تهران: نشر قطره، ۱۳۷۲، ۱۶۲ ص.
۲۹. خطیب رهبر، خلیل: گزیده سخن پارسی ۳ (گلستان سعدی)، تهران: انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۷۲، ۱۲۳ ص.
۳۰. سعدی‌شیرازی، مصلح‌الدین: گلستان، ترجمه هاشم رجب‌زاده، تهران: مؤسسه مطالعات و تحقیقات فرهنگی، ۱۳۷۲، ۲۱۵ ص.
۳۱. _____ : _____، خط امیراحمد فلسفی، تهذیب هوشنگ نعمتی، تهران: بنیاد فرهنگ دکتر غلامحسین مروستی، ۱۳۷۳، ۲۵۳ ص.
۳۲. _____ : _____، با مقدمه پرویز ناتل خانلری، [بی‌جا]: [بی‌نا]، ۱۳۷۴، ۲۵۳ ص.
۳۳. اتابکی، پرویز: برگزیده و شرح آثار سعدی، تهران: نشر و پژوهش روز فروزان، ۱۳۷۴، ۲۵۴ ص.
۳۴. اشتهاردی، محمد مهدی: حکایت‌های گلستان، تهران: انتشارات نبوی، ۱۳۷۴، ۲۷۲ ص.
۳۵. سعدی‌شیرازی، مصلح‌الدین: گلستان، با ترجمه انگلیسی ادوارد رهاتسک، به کوشش محمود حکیمی، شیراز: نشر قو، ۱۳۷۵، ۴۱۶ ص.

۳۶. _____ : _____ ، مقدمه و توضیح جمشید غلامی‌نهاد، چاپ چهارم، تهران: نشر نیایش، ۱۳۷۷، ۲۸۰ ص.
۳۷. ذوالفقاری، اعظم‌السادات: *گل‌هایی از گلستان*، تهران: انتشارات نذیر، ۱۳۷۸، ۸۲ ص.
۳۸. سعدی، مصلح‌الدین: *گلستان*، ؟، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۹، ۲۳۷ ص.
۳۹. _____ : _____ ، مقدمه منوچهر آدمیت، چاپ سوم، تهران: آتلیه هنر، ۱۳۷۹، ۱۶۶ ص.
۴۰. _____ : _____ ، نسخه علمی و انتقادی از روی قدیمترین نسخ خطی و نسخ‌پکن به اهتمام برات زنجانی، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۹، ۲۶۴ ص.
۴۱. _____ : _____ ، بر اساس نسخه تصحیح شده فروغی، ؟، تهران: انتشارات درنا، ۱۳۷۹، ۳۵۴ ص.
۴۲. _____ : _____ ، از روی نسخه تصحیح شده فروغی، ؟، تهران: انتشارات آریابان و اخوان، ۱۳۷۹، ۱۷۶ ص.
۴۳. _____ : _____ ، گلستان، با ترجمه احوال سعدی، ؟، تهران: دایرةالمعارف مرحوم دکتر غلامحسین مصاحب، ۱۳۷۹.
۴۴. _____ : _____ ، مصحح حسین استادولی، چاپ بیستم، تهران: انتشارات قدیانی، ۱۳۷۹، ۴۲۴ ص.
۴۵. ابراهیمی، جعفر: *قصه‌های شیرین گلستان سعدی*، چاپ چهارم، تهران: انتشارات پیدایش، ۱۳۷۹، ۱۴۴ ص.
۴۶. سعدی‌شیرازی، مصلح‌الدین: *گلستان*، *مقابله با نسخه تصحیح شده فروغی*، خطاط یوسف فلاحت‌دوست، قم: دارالمهدی، ۱۳۸۰، ۲۲۸ ص.
۴۷. _____ : _____ ، همراه با ترجمه کامل انگلیسی، مترجم رابرت پاتریک اندرسن، تهران: انتشارات گلستان، ۱۳۸۰، ۹۰۰ ص.

۴۸. — : — ، از روی نسخهٔ تصحیح شدهٔ محمدعلی فروغی، ویراستار علی سالبانی، مشهد: به‌نشر، ۱۳۸۰، ۲۷۶ ص.
۴۹. ؟: گزیدهٔ احادیث اخلاقی همراه با ۹ حکایت از گلستان، چاپ چهارم، تهران: گلستان کوثر، ۱۳۸۰، ۶۴ ص.
۵۰. سعدی شیرازی، مصلح‌الدین: گلستان، از روی نسخهٔ تصحیح شدهٔ محمدعلی فروغی، مصحح کیومرث کیوان، چاپ چهاردهم، تهران: جرس، ۱۳۸۱، ۳۰۴ ص.
۵۱. — : — ، از روی نسخهٔ عبدالعظیم قریب و فروغی و نسخ دیگر، مصحح اسماعیل برادران‌شاهرودی، چاپ چهارم، تهران: فخر رازی، ۱۳۸۱، ۲۴۰ ص.
۵۲. — : — ، مقدمهٔ حمید هاشمی، چاپ دوم، تهران: فرهنگ و قلم، ۱۳۸۱، ۲۶۲ ص.
۵۳. — : — ، تصحیح محمدعلی فروغی، تهران: انتشارات بهزاد، ۱۳۸۱، ۱۸۰ ص.
۵۴. — : — ، به اهتمام حسین ابوترابی، تهران: الهام، کتاب تلال، ۱۳۸۱، ۳۰۰ ص.
۵۵. — : — ، تهیه و تنظیم رضا مرندی، چاپ چهارم، تهران: پیام عدالت، ۱۳۸۱، ۳۵۴ ص.
۵۶. — : — ، به کوشش خلیل خطیب رهبر، چاپ چهاردهم، تهران: انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۸۱، ۶۹۶ ص.
۵۷. — : — ، به کوشش رؤیا رضاییان، تهران: آشیان، ۱۳۸۱، ۲۰۸ ص.
۵۸. — : — ، تصحیح غلامحسین یوسفی، چاپ ششم، تهران: انتشارات خوارزمی، ۱۳۸۱، ۸۱۵ ص.

۵۹. _____ : _____ ، شرح محمد خزائلی، چاپ هشتم، تهران: انتشارات جاویدان، ۱۳۸۱، ۹۰۴ ص.
۶۰. اقبال، فرشید: *گزیده گلستان و بوستان سعدی (فارسی - انگلیسی)*، تهران: اقبال، ۱۳۸۱، ۱۱۶ ص.
۶۱. یوسفی، غلامحسین: *دامنی از گل (گزیده گلستان سعدی)*، چاپ چهارم، تهران: انتشارات سخن، ۱۳۸۱، ۴۷۴ ص.
۶۲. سعدی شیرازی، مصلح‌الدین: *گلستان*، تدقیق در متن و مقدمه به کوشش حسن انوری، چاپ سوم، تهران: نشر قطره، ۱۳۸۲، ۳۳۰ ص.
۶۳. _____ : _____ ، مصحح مهدی معینیان، چاپ دوم، تهران: گنجینه، ۱۳۸۲، ۳۵۴ ص.
۶۴. _____ : _____ ، تصحیح محمد معینیان، تهران: چاپخانه برادران علمی، ۱۳۸۲، ۲۸۰ ص.
۶۵. _____ : _____ ، ویراستار کاظم عابدینی‌مطلق، قم: مؤسسه انتشارات عصر رسانه، ۱۳۸۲، ۲۸۰ ص.
۶۶. _____ : _____ ، با مقدمه و شرح منوچهر دانش‌پژوه، تهران: انتشارات هیرمند، ۱۳۸۲، ۳۸۰ ص.
۶۷. _____ : _____ ، با معنی واژه‌ها و شرح جمله‌ها و بیت‌های دشوار و برخی نکته‌های دستوری، به اهتمام خلیل خطیب رهبر، چاپ پانزدهم، تهران: انتشارات صفی‌علیشاه، ۱۳۸۳، ۷۲۸ ص.
۶۸. _____ : _____ ، همراه با ترجمه کامل انگلیسی، ترجمه رابرت پاتریک اندرسن، تهران: گلستان، ۱۳۸۳، ۹۰۰ ص.
۶۹. _____ : _____ ، مصحح حسین استادولی، چاپ بیست‌ویکم، تهران: انتشارات قدیانی، ۱۳۸۳، ۴۲۴ ص.
۷۰. _____ : _____ ، از روی نسخه تصحیح شده فروغی، به اهتمام احمد وفاجو، تبریز: انتشارات وفاجو، ۱۳۸۳، ۱۷۶ ص.

۷۱. — : — ، از روی نسخهٔ فروغی به انضمام معانی ابیات و عبارات عربی و ذکر تمامی ابیات موجود در نسخه‌های دیگر گلستان، [بی‌جا]: نشر حضرت عباس(ع)، ۱۳۸۳، ۲۹۲ ص.
۷۲. — : — ، با مقدمهٔ حسن انوری، چاپ سوم، تهران: نشر قطره، ۱۳۸۳، ۳۰۰ ص.
۷۳. — : — ، ترجمهٔ رهانسک، تهران: پیک فرهنگ، ۱۳۸۳، ۲۹۲ ص.
۷۴. — : — ، با ترجمهٔ کامل انگلیسی، ویراستار مرتضی آل‌داوود و دیگران، تهران: گلستان، ۱۳۸۲، ۹۰۰ ص.
۷۵. — : — ، مصحح سامیرا فردی‌تهرانی، چاپ هفتم، تهران: انتشارات مژگان، ۱۳۸۳، ۲۰۸ ص.
۷۶. — : — ، شارح غلامحسین مصاحب، تهران: پیام عدالت، ۱۳۸۳، ۳۵۲ ص.
۷۷. — : — ، به کوشش حسن انوری، چاپ دهم، تهران: انتشارات دانشگاه پیام‌نور، ۱۳۸۳، ۳۳۲ ص.
۷۸. — : — ، به‌اهتمام هیوامسیح، تهران: خجسته، ۱۳۸۳، ۲۶۴ ص.
۷۹. — : — ، با مقدمهٔ محمد دبیرسیاقی، چاپ نهم، تهران: پیام محراب، ۱۳۸۳، ۳۴۵ ص.
۸۰. میرجعفری، اکبر: *گزیدهٔ گلستان سعدی*، چاپ سوم، تهران: کتاب همراه، ۱۳۸۳، ۱۶۰ ص.
۸۱. سعدی شیرازی، مصلح‌الدین: *گلستان*، ویرایش هوشنگ گلشیری، تهران: انتشارات ققنوس، ۱۳۸۴، ۳۲۲ ص.
۸۲. — : — ، بر اساس نسخهٔ تصحیح شدهٔ محمدعلی فروغی، به کوشش رضا انزابی‌نژاد، تهران: انتشارات جامی، ۱۳۸۲.

ب. بهارستان

۱. جامی، عبدالرحمن: بهارستان، تهران، ؟، ۱۳۰۸، ۱۷۱ ص.
۲. _____ : _____ ، ؟، تهران: ؟، ۱۳۱۱، ۱۷۲ ص.
۳. _____ : _____ ، ؟، تهران: ؟، ۱۳۱۸، ۱۷۱+۱۴ ص.
۴. _____ : _____ ، ؟، استانبول: ؟، ۱۲۵۲ ق، با شرح ترکی آن به نام «هدیة‌العرفان»، ؟ ص.
۵. _____ : _____ ، ؟، تهران: ؟، ۱۳۴۰، ۱۱۶ ص.
۶. _____ : _____ ، ؟، کانپور: ؟، ۱۳۲۹ ق، ۱۲۴ ص.
۷. _____ : _____ ، ؟، لکهنو: ؟، ۱۳۲۹ ق، ۱۲۳ ص.
۸. _____ : _____ ، ؟، وین: ؟، ۱۸۴۶ م، ترجمه آلمانی به قلم شلشتاوسارد، ؟ ص.
۹. _____ : _____ ، ؟، کانپور: ؟، ۱۸۷۰ م، ۱۲۴ ص.
۱۰. _____ : _____ ، ؟، کانپور: ؟، ۱۸۸۳ م، ۱۲۴ ص.
۱۱. _____ : _____ ، ترجمه انگلیسی توسط انجمن کاماشاسترا، هند: ؟، ۱۸۸۷ م، ؟ ص.
۱۲. _____ : _____ ، ؟، ترجمه روضه ششم به قلم ویلسون، اروپا: ؟، ؟، ؟ ص.
۱۳. _____ : _____ ، مقدمه محمد محیط طباطبایی، تهران: مطبعة سعادت و اخوان کتابچی، [بی‌تا]، ۱۷۱ ص.
۱۴. حاکمی، اسماعیل: منتخب بهارستان، چاپ هفتم، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۶۹، ۴۵ ص.
۱۵. جامی، عبدالرحمن: بهارستان و رسائل، تصحیح اعلان خان افسح‌زاد و دیگران، تهران: مرکز نشر میراث مکتوب، ۱۳۷۹، ۵۰۶ ص.
۱۶. _____ : _____ ، تصحیح اسماعیل حاکمی، چاپ چهارم، تهران: انتشارات اطلاعات، ۱۳۸۱، ۱۸۱ ص.

۱۷. — : — ، به کوشش مسعود میرزایی، ترجمه انگلیسی آ. خود آرام، تهران: پیک فرهنگ، ۱۳۸۲، ۱۱۲+۱۶۶ ص، مصور.

ج. پریشان

۱. قآنی، حبیب‌الله بن محمدعلی: *پریشان*، ؟، تهران: [بی‌نا]، ۱۳۶۱ ق، ۱۶۱ ص.
۲. — : — ، پریشان به انضمام دیوان، ؟، تهران: [بی‌نا]، ۱۳۷۰ ق، ؟ ص.
۳. — : — ، پریشان، ؟، تهران: [بی‌نا]، ۱۳۷۱ ق، دارای نه مجلس تصویر سنگی، ؟ ص.
۴. — : — ، پریشان به انضمام دیوان، بمبئی: [بی‌نا]، ۱۳۹۸ ق، ؟ ص.
۵. — : — ، پریشان به انضمام دیوان، ؟، تهران: [بی‌نا]، ۱۳۲۲ ق، ۴۰ ص.
۶. — : — ، پریشان به انضمام دیوان و حدائق السحر، به اهتمام ملّا عبدالحسین و ملّا محمود خوانساری، [بی‌جا]: [بی‌نا]، ۱۳۰۲ ش، ؟ ص.
۷. — : — ، دیوان به انضمام حدائق السحر و پریشان، تهران: کتابفروشی محمودی، [بی‌تا]: ۵۲۳ ص.
۸. — : — ، پریشان، لکهنو: [بی‌نا]، [بی‌تا]، ۱۲۲ ص.
۹. — : — ، پریشان، به تصحیح اسمعیل اشرف، شیراز: کتابفروشی محمدی، ۱۳۳۸، ۲۱۴ ص.

د. منشآت

۱. قائم‌مقام فراهانی، میرزا ابوالقاسم: *منشآت به همراه قصاید و قطعات*، تهران: [بی‌نا]، ۴۵۷ ص نثر + ۱۳۵ ص نظم.

۲. _____ : _____ ، منشآت، تبریز: [بی‌نا]، ۱۲۸۱، ق، ؟ ص.
۳. _____ : _____ ، به کوشش معتمدالدوله، تهران: [بی‌نا]، ۱۲۹۴، ق، ۴۵۶ ص.
۴. _____ : _____ ، تهران: انتشارات ارسطو، ۱۳۴۶، ۴۳۹ ص.
۵. _____ : _____ ، تهران: علمیة اسلامی، ۱۳۳۷، ۴۳۴ ص.
۶. _____ : _____ ، به کوشش فرهاد میرزا، [بی‌جا]: [بی‌نا]، [بی‌تا]، ۵۵۶ ص.
۷. _____ : _____ ، به اهتمام جهانگیر قائم‌مقامی، تهران: انتشارات کتابفروشی ابن‌سینا، ۱۳۳۷، ۴۱۲ ص.
۸. قائم‌مقامی، جهانگیر: *نامه‌های پراکنده قائم‌مقام فراهانی*، تهران: بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۵۱، ۲۷۰ ص.
۹. قائم‌مقام فراهانی، میرزا ابوالقاسم: *منشآت*، با مقدمه و تنظیم فهارس و فرهنگ‌ها، به قلم محمد عبّاسی، تهران: انتشارات شرق، ۱۳۵۶، ؟ ص.
۱۰. قائم‌مقامی، جهانگیر: *نامه‌های سیاسی و تاریخی سیدالوزراء قائم‌مقام فراهانی*، تهران: انتشارات دانشگاه ملی ایران (سابق)، ۱۳۵۸، ۴۳۶ ص.
۱۱. قائم‌مقام فراهانی، میرزا ابوالقاسم: *منشآت*، به کوشش سید بدرالدین یغمائی، چاپ دوم، تهران: انتشارات شرق، ۱۳۶۶، ۴۷۸ ص.

ه. التفصیل

۱. تولّی، فریدون: *التفصیل*، تهران: [بی‌نا]، ۱۳۳۱، ۲۳۲ ص.
۲. _____ : _____ ، چاپ دوم، [بی‌جا]: [بی‌نا]، ۱۳۳۱، ۳۱۵ ص.
۳. _____ : _____ ، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۳۴، ۳۱۵ ص.
۴. _____ : _____ ، چاپ سوم، شیراز: کانون تربیت، ۱۳۴۸، ۳۶۷ ص، مصوّر.

فصل دوم

کتاب‌های موضوعی پیرامون گلستان و گلستانواره‌ها
و یا هنر نویسندگی مؤلفان آنها در سال‌های ۱۳۰۰ الی ۱۳۸۵

الف. گلستان

در این بخش برخی از آثار به طور کامل و مستقل دربارهٔ گلستان و گلستانواره‌ها نگارش یافته‌اند و برخی نیز فقط بخشی از آنها به این موضوع اختصاص یافته است.

۱. آذر، امیراسماعیل: *سعدی‌شناسی (نقد و تحلیل بوستان و گلستان)*، تهران: نشر میترا، ۱۳۷۵، ۲۹۶ ص.

۲. آزادی، محمدکریم: *تعلیم و تربیت از دیدگاه سعدی*، تهران: راهگشا، ۱۳۷۳، ۱۲۰ ص.

۳. ؟: *آثار سعدی در کتاب‌های درسی جمهوری اسلامی ایران*، تهران: وزارت آموزش و پرورش، ۱۳۶۳، ۱۶۳ ص.

۴. ابراهیمی، جعفر: *قصه‌های شیرین گلستان سعدی (بازنویسی)*، تهران: نشر پیدایش، ۱۳۸۳، ۱۴۴ ص.

۵. ابراهیمی حریری، فارس: *مقامه‌نویسی در ادبیات فارسی*، چاپ دوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۵.

۶. اسلامی‌ندوشن، محمدعلی: *چهار سخنگوی وجدان ایران (فردوسی، مولوی، سعدی و حافظ)*، تهران: نشر قطره، ۱۳۸۱، ۲۵۶ ص.

۷. اسماعیل‌زاده، فیروز: *شیخ مصلح‌الدین سعدی*، چاپ دوم، تهران: همراه کتاب، ۱۳۸۳، ۷۲ ص.

۸. اعتماد سرابی، هاشم: *تأملی در دیباچهٔ گلستان*، تهران: نشر کوروس، ۱۳۶۶، ۵۴ ص.

۹. —: *در هوای گلستان (نقد و نظری بر گلستان و نسخهٔ تفسیر و توضیح شدهٔ اخیر آن)*، تهران: چاپخانهٔ گوتنبرگ، ۱۳۶۹، ۲۰۵ ص.

۱۰. الهی‌قمشه‌ای، حسین: *۳۶۵ روز با سعدی*، تهران: انتشارات سخن، ۱۳۸۱، ۴۲۰ ص.

۱۱. امداد، حسن: *جدال سعدی با مدعی*، شیراز: انتشارات نوید، ۱۳۷۷.
۱۲. ایزدپرست، نورالله: *چهار گفتار درباره ادب و دستور زبان فارسی (دستور زبان سعدی در گلستان، بوستان و غزلیات)*، تهران: انتشارات دانش، ۱۳۶۵، ص ۱۱۹.
۱۳. ———: *دستور زبان سعدی*، تهران: دانش، ۱۳۵۹، ۳۴۶ ص.
۱۴. ایمانی، عباس: *جرم‌شناسی در ادبیات (اندیشه‌های جرم‌شناسی در آثار سعدی و مولوی)*، تهران: آرویح، ۱۳۸۳، ۲۵۶ ص.
۱۵. باستانی‌پاریزی، عبدالعظیم: *سیری در گلستان سعدی و توضیحی بر آن*، قم: نمایشگاه و نشر کتاب برقی، [بی‌تا]، ۷۳۲ ص.
۱۶. بهار، محمدتقی (ملک‌الشعرا): *سبک‌شناسی*، چاپ نهم، تهران: انتشارات امیرکبیر، جلد ۳، ۱۳۸۲.
۱۷. بهروزی، علی‌نقی: *سعدی را بشناسید*، شیراز: کتابفروشی معرفت، ۱۳۵۵، ص ۷۰.
۱۸. پزشک‌زاده، ایرج: *طنز فاخر سعدی*، چاپ دوم، تهران: شهاب ثاقب، ۱۳۸۱، ص ۳۰۶.
۱۹. پورپیرار، ناصر: *مگر این پنج روزه... (سعدی آخرالزمان) [بازخوانی انتقادی مقدمه گلستان]*، چاپ دوم، تهران: نشر کارنگ، ۱۳۷۷، ۲۰۷ ص.
۲۰. پیشگر، احد: *بديع بر بنیاد آثار سعدی*، اردبیل: نیک‌آموز، ۱۳۸۱، ۱۹۲ ص.
۲۱. تنکابنی، حمید: *سعدی (شناخت مفاهیم سازگار با توسعه و فرهنگ و ادب فارسی)*، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، ۱۳۸۳، ۴۴۰ ص.
۲۲. تویسرکانی، قاسم: *سخن سعدی*، تهران: شرکت طبع کتاب، ۱۳۱۸، ۸۳ ص.
۲۳. جابانی، محمد: *تربیت در گلستان سعدی*، مشهد: چاپخانه خراسان، ۱۳۶۳، ۵۶ ص.
۲۴. جمالزاده، سیدمحمدعلی: *گلستان نیک‌بختی یا پندنامه سعدی*، تهران: شرکت چاپخانه سعادت، ۱۳۱۶، ۲۸ ص.

کتاب‌های موضوعی پیرامون گلستان و گلستانواره‌ها ● ۲۳

۲۵. جناب‌زاده، محمد: *تعلیم و تربیت در نظر سعدی*، تهران: سیروس، ۱۳۱۷، ص. ۱۶۴.
۲۶. جنیدی، فریدون: *نقش جانوران در سخن سعدی*، نیشابور: نشر بلخ، ۱۳۶۸، ص. ۱۱۵.
۲۷. حالی، الطاف‌حسین: *حیات سعدی*، ترجمه نصرالله سروش، تهران: بنگاه دانش، ۱۳۱۶، ص. ۱۴۱.
۲۸. حدیدی، جواد: *از سعدی تا آراگون (تأثیر ادبیات فارسی در فرانسه)*، تهران: انجمن آثار ملی ایران، ۱۳۷۳، ص. ۵۷۴.
۲۹. حسن‌لی، کاووس: *فرهنگ سعدی پژوهی (۱۳۰۰-۱۳۷۵)*، شیراز: بنیاد فارس‌شناسی و مرکز سعدی‌شناسی، ۱۳۸۰، ص. ۷۰۴.
۳۰. ———: *سعدی آتش زبان (مقاله‌های برگزیده با موضوع: توضیح واژه‌ها، عبارت‌ها، بیت‌های مشکل و نقد مقاله‌ها و کتاب‌ها)*، شیراز: انتشارات هفت اورنگ، ۱۳۸۰، ص. ۴۸۶.
۳۱. ———: *سلسله موی دوست (مقاله‌های برگزیده درباره سعدی)*، شیراز: انتشارات هفت اورنگ، ۱۳۷۸، ص. ۶۳۸.
۳۲. حمیدی، جعفر: *سعدی در کیش*، [بی‌جا]: بهشت اندیشه، ۱۳۷۶، ص. ۱۹۶.
۳۳. خطیبی، حسین: *نثر در ادب پارسی*، چاپ دوم، تهران: انتشارات زوآر، ۱۳۷۵.
۳۴. خواجه صدیق حسین: *نظم گلستان سعدی*، [بی‌جا]: مطبع آگره، ۱۳۵۰، ص. ۲۹۶.
۳۵. خیام، مسعود: *گلستان سعدی برای نوجوانان*، تهران: انتشارات ابتکار نو، ۱۳۸۲.
۳۶. دشتی، علی: *قلمرو سعدی*، چاپ دوم، تهران: انتشارات اساطیر، ۱۳۸۰، ص. ۴۰۰.

۳۷. ———: در قلمرو سعدی، چاپ ششم، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۸۳، ص ۳۵۶.
۳۸. دیزدارویچ، سداد: *از گلستان سعدی تا بلبستان فوزی*، تهران: انتشارات بین‌المللی الهدی، ۱۳۸۴، ۳۳۸ ص.
۳۹. ذکاءالملک: *لغات گلستان*، [بی‌جا]: [بی‌نا]، [بی‌تا]، ۵۹ ص.
۴۰. رحیم‌زاده صفوی، علی‌اصغر: *سرگذشت سه اختر تابناک (سعدی، حافظ و ابن‌سینا)*، تهران: مؤسسه مطبوعاتی علی‌اکبر علمی، ۱۳۲۵، ۲۱۱ ص.
۴۱. رستگارفسائی، منصور: *مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی*، چاپ سوم، شیراز: انتشارات دانشگاه پهلوی (سابق)، ۱۳۵۷، ۴۷۳ ص.
۴۲. رضا، مسعود: *ضرب‌المثل‌های سعدی*، تهران: مؤسسه فرهنگی انتشاراتی و مطبوعاتی ه‌شنبه‌ها، ۱۳۷۴، ۲۴۱ ص.
۴۳. رقابی، حیدر: *سعدی و فلسفه زندگی*، تهران: نشر جیران، ۱۳۶۳، ۱۰۴ ص.
۴۴. زرین‌کوب، عبدالحسین: *نقش بر آب*، تهران: انتشارات معین، ۱۳۶۸.
۴۵. ———: *با کاروان حله*، چاپ ششم، تهران: انتشارات علمی، ۱۳۷۰.
۴۶. ———: *حدیث خوش سعدی (درباره زندگی و اندیشه سعدی)*، چاپ سوم، تهران: انتشارات سخن، ۱۳۸۳.
۴۷. زنجانی، برات: *کشف‌الابیات بوستان و گلستان سعدی*، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۵، ۳۹۲ ص.
۴۸. سوالونی، غلامرضا: *مواظ و حکم سعدی در گلستان و بوستان*، با ترجمه و معادل‌های انگلیسی، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۶، ۱۱۶ ص.
۴۹. شکورزاده، ابراهیم: *مواظ و حکم سعدی در بوستان و گلستان با ترجمه و معاد و معادل‌های فرانسوی*، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۶۵، ۱۲۷ ص.

کتاب‌های موضوعی پیرامون گلستان و گلستانواره‌ها ● ۲۵

۵۰. شیخ‌جابری انصاری، محمدحسن: سرگذشت شیخ بزرگوار سعدی، اصفهان: [بی‌نا]، ۱۳۱۶، ۶۳ ص.
۵۱. صدر، کشاورز: مکتب سعدی، تهران: چاپ کاویان، ۱۳۳۸، ۶۲۳ ص.
۵۲. ضیایی‌فر، رحیم: سعدی تین‌تورک اثری گولوستان تورک دبلینده، تبریز: فروغ آزادی، ۱۳۸۳، ۳۱۲ ص.
۵۳. عابدی، وزیرالحسن: سعدی و خسرو، لاهور: نشر پیکچرلمیتد، [بی‌تا]، ۳۰۴ ص.
۵۴. عالی‌پیام، سید ماشاءالله: قهرمان دانا (یک داستان از گلستان برای کودکان)، تهران: انتشارات گلبرگ، [بی‌تا]، ۱۵ ص.
۵۵. علوی، حمیدرضا: فرهنگ موضوعی مفاهیم تربیتی و اخلاقی گلستان سعدی، کرمان: انتشارات ودیعت، ۱۳۸۱، ۳۵۲ ص.
۵۶. فروتن، محمد: از زلال دو اقیانوس (مقایسه گلستان و قابوس‌نامه و عقاید و تجارب سعدی و عنصرالمعالی)، شیراز: انتشارات توحیدی، ۱۳۸۳، ۱۲۲ ص.
۵۷. قیصری، ابراهیم: قند مکرر (تکرار مضمون در آثار سعدی)، تهران: انتشارات روزنه، ۱۳۷۷، ۱۴۳ ص.
۵۸. کامران، محمدکاظم: حکمت سعدی (فارسی - انگلیسی)، تهران: انتشارات بین‌المللی الهدی، ۱۳۸۳، ۳۱۲ ص.
۵۹. کمالی‌سروستانی، کوروش: سعدی‌شناسی (دفترهای اول تا دهم)، شیراز: مرکز سعدی‌شناسی، ۱۳۷۷-۱۳۸۵.
۶۰. کمیسیون ملی یونسکو: نکر جمیل سعدی (مجموعه مقالات و اشعار به مناسبت هشتادمین سالگرد تولد سعدی)، چاپ دوم، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۶۶، جلد‌های ۱-۳.
۶۱. کی‌منش، عباس: در احوال، افکار و آثار سعدی و حافظ، [بی‌جا]: انتشارات شبلی، ۱۳۸۳، ۲۳۲ ص.

۶۲. ماسه، هانری: تحقیق دربارهٔ سعدی، ترجمهٔ محمدحسن مهدوی اردبیلی و غلامحسین یوسفی، تهران: انتشارات توس، ۱۳۶۴، ۴۴۲ ص.
۶۳. محصل، عبدالوهاب: سعدی در گلستان حدیث آل محمد(ص)، قم: انتشارات محصل، ۱۳۸۱، ۱۴۴ ص.
۶۴. محفوظ، حسین علی: متنّبی و سعدی، تهران: چاپخانهٔ حیدری، ۱۳۳۶، ۳۵۲ ص.
۶۵. محلاتی شیرازی، صدرالدین: مکتب عرفان سعدی، شیراز: انتشارات دانشگاه پهلوی (سابق)، ۱۳۴۶، ۴۱۲ ص.
۶۶. معتمد، احسان: سعدی چه می‌گوید؟، تهران: چاپخانهٔ شرکت مطبوعات، ۱۳۲۶، ۱۴۸ ص.
۶۷. معتمد، خسرو: زندگی و رنج‌های سعدی، چاپ سوم، تهران: شرکت توسعهٔ کتابخانه‌های ایران، ۱۳۷۵، ۳۳۰ ص.
۶۸. منزوی، احمد: سعدی بر مبنای نسخه‌های خطی پاکستان، اسلام‌آباد: مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۶۳، ۲۳۳ ص.
۶۹. موحد، ضیاء: سعدی، چاپ سوم، تهران: انتشارات طرح نو، ۱۳۷۸، ۲۰۳ ص.
۷۰. موسوی‌هنداوی، محمد: سعدی الشیرازی (شاعر الانسانیة)، [بی‌جا]: طبع و نشر مکتبهٔ الخانجی، ۱۹۵۱ م، ۴۹۲ ص.
۷۱. مؤید شیرازی، جعفر: شناختی تازه از سعدی همراه با متن مصحح و معرّب اشعار عربی سعدی و ترجمهٔ فارسی، شیراز: انتشارات نوید، ۱۳۶۲، ۲۱۵ ص.
۷۲. میری، لیلا: سعدی، چاپ سوم، تهران: انتشارات تیرگان، ۱۳۸۳، ۱۱۲ ص.
۷۳. نوشاهی، سیدعارف: فهرست چاپ‌های آثار سعدی در شبه‌قاره، اسلام‌آباد: مرکز تحقیقات فارسی ایران و پاکستان، ۱۳۶۳، ۱۵۰ ص.

کتاب‌های موضوعی پیرامون گلستان و گلستانواره‌ها ❁ ۲۷

۷۴. هاشمی، جمال: *سعدی و روان‌شناسی نوین*، تهران: شرکت سهامی انتشار، ۱۳۷۸.
۷۵. هخامنشی، کیخسرو: *حکمت سعدی*، چاپ دوم، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۵، ۲۵۴ ص.
۷۶. هزارشیرازی، م.ز.: *شناسایی سعدی*، شیراز: چاپخانه هزار، ۱۳۱۷، ۲۱۸ ص.
۷۷. همایی، جلال‌الدین: *طبله عطار و نسیم گلستان*، تهران: انتشارات طهوری، ۱۳۴۶، ۶۳ ص.
۷۸. یغمایی، افسانه: *جان‌دارو (سیری در اندیشه‌های سعدی و حافظ)*، تهران: سروا، ۱۳۸۳، ۶۱۶ ص.
۷۹. یغمایی، حبیب: *سعدی‌نامه (مجموعه مقالات بزرگداشت سعدی در سال ۱۳۱۶ ه.ش به مناسبت هفتادمین سال تصنیف گلستان و بوستان)*، تهران: چاپ خودکار و ایران، ۱۳۱۶، ۲۲۲ ص.
۸۰. یوسفی، غلامحسین: *نامه اهل خراسان*، تهران: انتشارات زوآر، ۱۳۴۶.
۸۱. ———: *روان‌های روشن*، تهران: انتشارات یزدان، ۱۳۶۳.
۸۲. ———: *کاغذ زر (یادداشت‌هایی در ادب و تاریخ)*، تهران: انتشارات یزدان، ۱۳۶۳.
۸۳. ———: *چشمه روشن*، تهران: انتشارات علمی، ۱۳۷۰.
۸۴. ———: *دیداری با اهل قلم*، چاپ سوم، تهران: انتشارات علمی، ۱۳۷۰.

ب. بهارستان

۱. آل‌رسول، سوسن: *عرفان جامی در مجموعه آثارش*، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۸۳، ۲۲۸ ص.
۲. افصح‌زاد، اعلان‌خان: *نقد و بررسی آثار و شرح احوال جامی*، تهران: مرکز نشر میراث مکتوب، ۱۳۷۸، ۷۳۳ ص.

۳. براون، ادوارد: *از سعدی تا جامی*، ترجمه علی اصغر حکمت، تهران: چاپخانه بانک ملی، ۱۳۲۷، ۶۷۵ ص (چاپ جدید توسط انتشارات ابن سینا، ۱۳۵۱).
۴. حکمت، علی اصغر: *جامی (متضمن تحقیق در تاریخ احوال و آثار منظوم و منثور جامی)*، تهران: چاپخانه بانک ملی، ۱۳۲۰، ۴۱۳ ص.
۵. عادل، محمدرضا: *فرهنگ عبارات‌های عربی در شعر فارسی تا جامی*، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۵، ۲۰۳۰ ص.
۶. مایل‌هروی، نجیب: *جامی*، تهران: انتشارات طرح نو، ۱۳۷۷، ۳۴۱ ص.
۷. معصومی، رضا: *عارفانه‌ها (جامی از اقیانوس بیکران عرفان)*، تهران: بهاره، ۱۳۶۲، ۴۸۰ ص.

ج. پریشان

۱. بهروزی، علی نقی: *سده قآنی (شرح حال مفصل حکیم قآنی شیرازی)*، تهران: انتشارات کانون دانش پارس، ۱۳۳۳.
۲. موسوی‌گرمارودی، سیدعلی: *دگرخند (درآمدی کوتاه بر طنز و هزل و هجو در تاریخ معاصر)*، تهران: مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، ۱۳۸۰، ۳۸۸ ص.

د. منشآت

۱. دریاگشت، محمدرسول: *قائم‌مقام‌نامه*، تهران: انتشارات بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار، ۱۳۷۷، ۳۲۷ ص.
۲. رضانی، عباس: *قائم‌مقام فراهانی*، تهران: انتشارات ترفند، ۱۳۸۳، ۱۴۴ ص.
۳. فلسفی، بهرام: *قائم‌مقام در آینه زمان (شرح زندگانی سیاسی، خصوصی و ادبی میرزا ابوالقاسم قائم‌مقام فراهانی)*، تهران: کتاب‌آفرین، ۱۳۷۳، ۴۱۶ ص.

کتاب‌های موضوعی پیرامون گلستان و گلستانواره‌ها ● ۲۹

۴. قلی، علیرضا: جامعه‌شناسی نخبه‌کشی (قائم‌مقام، امیرکبیر، مصدّق) /تحلیل جامعه‌شناختی برخی از ریشه‌های تاریخی استبداد و عقب‌ماندگی در ایران، تهران: نشر نی، ۱۳۷۷، ۲۳۸ ص.

۵. کاشفی، محمد: قائم‌مقام فراهانی و امیرکبیر، تهران: حافظ نوین، ۱۳۷۶، ۱۹۴+۶ ص، مصوّر.

ه. التفصیل

۱. اخوان‌ثالث، مهدی: نقیضه و نقیضه‌سازان، به کوشش ولی‌الله درودیان، تهران: انتشارات زمستان، ۱۳۷۴.

۲. باباچاهی، علی: این بانگ دل‌اویز (زندگی و شعر فریدون تولّی)، تهران: نشر ثالث، ۱۳۸۰.

فصل سوم

مقالات نگاشته شده درباره «گلستان» و «گلستانواره‌ها»
در مجلات، نشریات و روزنامه‌ها از سال ۱۳۸۵-۱۳۰۰

الف. گلستان

در این مقاله‌شناسی (مربوط به گلستان) سعی شده است تا حد امکان مقالات مربوط به گلستان و در مواردی نیز مقالات مربوط به سعدی از فرهنگ سعدی‌پژوهی، فهرست مقالات افشار، کتاب ماه (ویژه ادبیات و فلسفه)، کتاب هفته، فهرست مقالات فرهنگی در مطبوعات جمهوری اسلامی ایران، CD نمایه و برخی پایگاه‌های اینترنتی انتخاب شود. از این رو از مقالات مربوط به دیگر آثار سعدی (بوستان، قصاید، غزلیات و...) خودداری شده است. زیرا هدف اصلی نگارندهٔ این مجموعه، گردآوری مقالات و کتاب‌های ویژه دربارهٔ گلستان بوده است تا علاقه‌مندان به پژوهش در زمینهٔ گلستان به راحتی به منابع مورد نیاز دسترسی پیدا کنند. مقاله‌شناسی این قسمت در واقع شامل «سعدی» و «گلستان» است.

۱. آتش‌سودا، محمدعلی: «تأثیر متون کهن بر نثر داستان معاصر (گلستان و...)»، مندرج در: کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۱۰، مرداد ۱۳۸۴، صص ۳۶-۴۹.

۲. —: «گلستان سعدی و ابراهیم گلستان»، مندرج در: مجلهٔ کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۷۱، آذر ۱۳۸۲، صص ۵۴-۶۱.

۳. آتشی، منوچهر و دیگران: «دمی با سعدی»، مندرج در: کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۱۱، شهریور ۱۳۸۲، صص ۶-۱۹.

۴. آذر، امیراسماعیل: «در بوستان ادب فارسی» (ذکر جمیل سعدی ۱ و ۲)، مندرج در: مجلهٔ پلیس انقلاب، شماره ۶۶ و ۶۵، تیر و مرداد ۱۳۶۶، ص ۵۰.

۵. —: «در بوستان ادب فارسی» (وقت و فرصت)، مندرج در: مجلهٔ پلیس انقلاب، شماره ۷۷، تیر ۱۳۶۷، ص ۶۲.

۶. آذریمهر، غلامحسین: «گلستان سعدی»، مندرج در: مجله فروهر، شماره ۱-۱۰، فروردین - دی ۱۳۶۹، صص ۳۶-۴۵.
۷. آربی، آرتوجان: «سعدی شیرازی»، برگرفته از کتاب «دبیات کلاسیک ایران»، ترجمه اسدالله آزاد، مشهد: انتشارات آستان قدس رضوی، ۱۳۷۱، صص ۱۹۷-۲۱۷.
۸. ———: «شهر شاعران» (سعدی)، برگرفته شده از کتاب «شیراز مهد شعر و عرفان»، ترجمه منوچهر کاشف، تهران: [بی‌نا]، ۱۳۵۳، صص ۱۲۸-۱۵۵.
۹. آستانه‌ای، مهدی: «سعدی شیرازی و هوگوی فرانسوی»، مندرج در: مجله آینده، شماره ۱-۳، فروردین - خرداد ۱۳۶۵، صص ۵۷-۶۲.
۱۰. آگاه، سیاوش: «بهداشت از دیدگاه سعدی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی (مجموعه مقالات به مناسبت هشتادمین سال تولد سعدی)، گردآوری: کمیسیون ملی یونسکو، چاپ دوم، تهران: انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۶۶، جلد اول، صص ۵۹-۷۵.
۱۱. آموزگار، حبیب‌الله: «زرتشتیان محترم سعدی را بهتر بشناسید»، مندرج در: مجله هونخت، دوره نوزدهم، ۱۳۴۷، صص ۴۰-۴۱.
۱۲. آهی، حسین: «بهار از نظرگاه سعدی»، مندرج در: مجله سروش، شماره ۲۳۱، اسفند ۱۳۶۲، صص ۴۰-۷۳.
۱۳. ابراهیم‌زاده، سیروس: «نقد و بررسی طنز فاخر سعدی»، مندرج در: مجله جهان کتاب، شماره ۱۷۳، آذر ۱۳۸۲.
۱۴. ابراهیمی، جعفر: «سعدی»، برگرفته شده از کتاب «هزار سال شعر فارسی»، چاپ دوم، تهران: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۶۹، صص ۱۹۲-۲۰۱.

۱۵. ابراهیمی دینانی، غلامحسین: «حکمت عملی سعدی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی دفتر هشتم*، به کوشش کوروش کمالی‌سروستانی، شیراز: مرکز سعدی‌شناسی، ۱۳۸۴، صص ۶۴-۶۸.
۱۶. ———: «سعدی و اشعریه»، مندرج در: *سعدی‌شناسی دفتر دوم*، ۱۳۷۸، صص ۳۱-۳۵.
۱۷. احمدی، احمد: «خانه و خانواده در آثار سعدی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد اول، صص ۹۳-۱۱۱.
۱۸. ———: «سعدی و حسن و قبح افعال»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد اول، صص ۷۷-۹۲.
۱۹. اختر، نسرین: «سعدی و اقبال لاهوری»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد اول، صص ۱۱۳-۱۲۴.
۲۰. ارانی، تقی: «سعدی، شاعر جهانی»، مندرج در: *مجله خواندنی‌های تاریخی*، شماره ۵، اسفند ۱۳۶۲، صص ۸۰-۸۲.
۲۱. استخری، منصور: «سعدی و معارضان او»، مندرج در: *مجله رشد آموزش ادب فارسی*، شماره ۱، بهار ۱۳۶۴، ص ۴۵.
۲۲. اسفندیاری، حسن: «قدردانی از سعدی»، مندرج در: *سعدی‌نامه*، به اهتمام حبیب یغمایی، تهران: چاپ خودکار و ایران، ۱۳۱۶، صص ۹-۱۰.
۲۳. اسکندری، عبدالمجید: «تأثیر سعدی بر امرسون»، مندرج در: *مجله کیهان فرهنگی*، شماره ۱۴۶، مهر ۱۳۷۷، صص ۷۹-۸۱.
۲۴. اسکندری، منوچهر: «توضیحی دیگر درباره بغداد و تازی»، مندرج در: *مجله ارمغان*، شماره ۲، اردیبهشت ۱۳۵۳، صص ۸۳-۸۶.
۲۵. اسلامی، حسن: «اخلاق سعدیایی» (نگاهی به دیدگاه سعدی نسبت به دروغ)، مندرج در: *نشریه راه سوم*، شماره ۳، شهریور ۱۳۸۱.

۲۶. اسلامی‌ندوشن، محمدعلی: «بررسی متوازی سعدی و حافظ دو ترجمان گویایی روح ایرانی»، مندرج در: *فصلنامه هستی*، شماره ۱، بهار ۱۳۷۳، صص ۱۴۷-۱۶۸؛ نیز: همان، شماره ۲، صص ۱۶۸-۱۸۲؛ همچنین: همان، شماره ۳، صص ۱۱۹-۱۲۹.
۲۷. ———: «سعدی و رمز و رازش»، مندرج در: *فصلنامه هستی*، شماره ۲، تابستان ۱۳۷۴، صص ۹۳-۹۸.
۲۸. ———: «سعدی و رمز و رازش»، مندرج در: *مجله گلستان*، شماره ۲، ۱۳۷۶، صص ۱۲۵-۱۳۲.
۲۹. اسماعیل‌بیگ، خلیل: «همه گویند ولی گفته سعدی دگر است»، مندرج در: *روزنامه خبر*، ۱۳۷۵/۱۲/۲۳، صص ۷-۸.
۳۰. اشرف‌زاده، رضا: «عطر عطار در بوستان و گلستان سعدی»، برگرفته از کتاب «*قصه طوطی جان*»، تهران: نشر ناصح، ۱۳۷۵، صص ۶۶-۷۹.
۳۱. اصغر تبریزی، اکبر: «سعدی از دیدگاه دیدرو»، مندرج در: *سلسله موی دوست* (مجموعه مقالات درباره سعدی)، به کوشش کاووس حسن‌لی، شیراز: انتشارات هفت اورنگ، ۱۳۷۸، صص ۵۶۷-۵۷۴.
۳۲. ———: «سعدی از دیده دیدرو»، مندرج در: *مجله آینده*، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۳۶، صص ۸۳۹-۸۴۰.
۳۳. اظهر دهلوی، عبدالودود: «بررسی مختصری از گلستان به عنوان یکی از شاهکارهای فارسی»، مندرج در: *مجله ایندو/ایرانیکا*، شماره ۳۶، ۱۳۶۲، صص ۱۷-۲۰.
۳۴. اعتصام‌زاده، ؟: «دروغ از لحاظ علمی»، مندرج در: *مجله آینده*، شماره ۵، آذر ۱۳۰۴، صص ۲۸۹-۲۹۲.

مقالات نگاشته شده دربارهٔ گلستان و گلستانواره‌ها ● ۳۷

۳۵. افراسیابی، غلامرضا: «احتذاء یا تقلید ادبی در گلستان سعدی»، مندرج در: *مجله پژوهشنامه علوم انسانی دانشگاه شهید بهشتی*، شماره ۱۵ و ۱۶، بهار و تابستان ۱۳۷۳، صص ۴۵-۶۲.
۳۶. افشار، محمود: «پیشکش به پادشاه سخن، سعدی»، مندرج در: *مجله آینده*، شماره ۱، ۱۳۳۸، صص ۳-۷.
۳۷. ———: «سخنی چند دربارهٔ سعدی»، مندرج در: *گنجینه مقالات*، شماره ۲۰، ۱۳۷۰، صص ۸۱۹-۸۴۰؛ نیز: *مجله آینده*، ۱۳۳۸، صص ۳۲۱-۳۳۵.
۳۸. ———: «گلی از گلستان سعدی در ادبیات فرانسه»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۶۰۴-۶۰۶.
۳۹. افشاری، مهران: «فقر و غنا در تصوّف» (نگاهی دیگر به جدال سعدی با مدّعی)، مندرج در: *فصلنامه هستی*، شماره دوم، تابستان، ۱۳۷۳، صص ۱۰۲-۱۱۴.
۴۰. اقبال، عباس: «زمان تولّد و اوایل زندگی سعدی»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۳-۱۷.
۴۱. ———: «سعدی و وصّاف»، مندرج در: *مجله ایران/امروز*، شماره ۱، فروردین ۱۳۲۰، ص ۱۴.
۴۲. ———: «شهرت جهانگیر سعدی در زمان خویش»، برگرفته شده از کتاب «شیراز شهر جاویدان»، نگارش علی سامی، شیراز: انتشارات نوید، ۱۳۶۳، صص ۲۷۰-۲۷۳.
۴۳. ———: «یک بیت از سعدی»، مندرج در: *مجله یارگار*، شماره ۱ و ۲، شهریور و مهر ۱۳۲۷، ص ۱۳۴.
۴۴. اکرمی، میرجلیل: «پرتوی از دقایق بلاغی قرآن کریم در آثار سعدی»، مندرج در: *نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز*، شماره ۱، بهار ۱۳۷۳، صص ۱-۲۸.

۴۵. الماسی، مهدی: «سعدیا خوش‌تر از حدیث تو نیست»، مندرج در: نشریة رشد جوان، بهمن ۱۳۷۴، صص ۱۶-۱۲.
۴۶. امام، عباس و فاطمه کشاورز: «خویش‌شناسی سعدی»، مندرج در: مجلۀ رشد آموزش ادب فارسی، شماره ۳۵، فروردین ۱۳۷۹.
۴۷. امامی، محمدعلی: «سعدی آموزگار قرون»، مندرج در: زکریا جمیل سعدی، جلد اول، صص ۱۲۵-۱۴۶.
۴۸. امامی، نصرالله: «از چالش سعدی تا ساختار زبانی و بیانی شاهنامه»، مندرج در: پژوهشنامه علوم انسانی دانشگاه شهید بهشتی، شماره ۱۲ و ۱۳، بهار و زمستان ۱۳۷۲، صص ۵۸-۷۷.
۴۹. امانت، عباس: «نقش دولت و رعیت در دیده سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی دفتر سوم، ۱۳۷۹، صص ۱۵۸-۱۸۴.
۵۰. امداد، حسن: «سفرهای سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی دفتر دوم، ۱۳۷۸، صص ۱۱۱-۱۱۹.
۵۱. امرسون، ؟: «سعدی»، ترجمۀ شجاع‌الدین شفا، مندرج در: مجلۀ سخن، شماره ۱۲، دی ۱۳۳۳، صص ۹۲۸-۹۳۲.
۵۲. امیدسالار، محمود: «باز هم درباره بنی آدم...»، مندرج در: سلسله آتش زبان (مجموعه مقالات برگزیده درباره سعدی و آثارش)، به کوشش کاووس حسن‌لی، شیراز: انتشارات هفت اورنگ، ۱۳۸۰، صص ۱۷۹-۱۸۴.
۵۳. —: «معرفی چند مورد از منابع اشارات سعدی»، مندرج در: مجلۀ ایران‌نامه، شماره ۲، ۱۳۶۷، صص ۲۶۱-۲۶۴.
۵۴. امیرخسروی، ارژنگ: «جمعیت در آثار شیخ سعدی، علیه‌الرحمه (۱ و ۲)»، مندرج در: فصلنامه علمی پژوهشی جمعیت، شماره ۳-۶، بهار ۱۳۷۲، صص ۹-۵۵.

۵۵. امینی، محمود: «سعدی و پیوند حب‌الوطن»، مندرج در: روزنامه اطلاعات، ۱۳۷۹/۰۲/۱۶.
۵۶. انزابی‌نژاد، رضا: «طنز، هنری از چند هنر سعدی»، مندرج در: مجموعه مقالات ششمین همایش زبان و ادبیات فارسی، بندرعباس: دانشگاه هرمزگان، ۱۳۷۷، صص ۱۵-۱۹.
۵۷. ———: «گلستان سعدی، تصحیح و توضیح غلامحسین یوسفی»، مندرج در: مجله کیهان فرهنگی، شماره ۱۰، دی ۱۳۶۸، صص ۲۸-۲۹.
۵۸. ———: «گلستان سعدی»، مندرج در: سعدی آتش‌زبان، صص ۱۸۵-۱۹۵.
۵۹. انصاری، شریف‌النساء: «جنبه اجتماعی و اخلاقی در آثار سعدی»، مندرج در: مجله ایندو/ایرانیکا، شماره ۳۶، ۱۳۶۲، صص ۸-۱.
۶۰. انصاری، نورالحسن: «شیخ سعدی و تصوّر او از یک جامعه آرمانی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد اول، صص ۱۵۷-۱۹۴.
۶۱. انصاری، نوش‌آفرین: «نظر برخی از سیّاحان اروپایی درباره سعدی و حافظ»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۵۱۶-۵۲۵.
۶۲. انصاری‌لاری، محمّدابراهیم: «سعدی نواندیش»، مندرج در: روزنامه اطلاعات، ۱۳۸۰/۰۶/۰۸.
۶۳. ———: «سعدی و حکومت»، مندرج در: سعدی‌شناسی دفتر پنجم، ۱۳۸۱، صص ۹-۱۳.
۶۴. انوار، امیرمحمود: «مقایسه افکار متنّبی و سعدی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد سوم، صص ۳۴۵-۴۰۳.
۶۵. اورنگ، م.: «گیر و ترسا در گلستان»، مندرج در: مجله ارمغان، شماره ۱، فروردین ۱۳۴۷، صص ۱۷-۲۰.

۶۶. اوسط‌ابراهیمی، علی: «وجوه مشترک تعلیم و تربیت در آثار اوحدی‌مراغه‌ای و سعدی»، مندرج در: مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، شماره ۱ و ۲، ۱۳۷۵، صص ۱۹-۳۴.
۶۷. اولیایی، مهین: «مقام سعدی در ادبیات غرب»، نکر جمیل سعدی، جلد اول، صص ۱۹۵-۲۰۱.
۶۸. اولیایی‌نیا، هلن: «مقام سعدی در ادبیات غرب»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد اول، صص ۱۹۵-۲۰۱.
۶۹. —: «جهان‌بینی کلاسیک سعدی و جانسون در گلستان و راسلاس»، مندرج در: کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۵ و ۶، اسفند ۱۳۷۹ و فروردین ۱۳۸۰، صص ۱۸-۲۳.
۷۰. —: «ساموئل جانسون و سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی دفتر پنجم، ۱۳۸۱، صص ۱۴۵-۱۵۷.
۷۱. —: «سعدی و جانسون» (پژوهشی تطبیقی درباره گلستان و راسلاس)، مندرج در: نامواره دکتر محمود افشار، به کوشش ایرج افشار، تهران: انتشارات موقوفات ادبی و تاریخی محمود افشار یزدی، ۱۳۸۱، جلد سیزدهم، صص ۴۵۳-۴۶۵.
۷۲. ایران‌پرست، نورالله: «دومین قطعه شعر گلستان»، مندرج در: سعدی آتش‌زبان، صص ۱۹۶-۱۹۸.
۷۳. —: «شناسایی سعدی»، مندرج در: مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، به کوشش منصور رستگارفسائی، چاپ سوم، شیراز: دانشگاه پهلوی (سابق)، ۱۳۵۲، صص ۲۶-۳۰.
۷۴. ایران‌زاده، نعمت‌الله: «سعدی صاحب‌دلی و مدارا»، مندرج در: روزنامه خراسان، ۱۳۸۱/۰۲/۰۱.

۷۵. ایزدی، یوسف: «همه گویند ولی گفته سعدی دگرست»، مندرج در: روزنامه اطلاعات، ۱۳۷۳/۱۲/۱۶، ص ۱۱.
۷۶. باستانی‌پاریزی، ابراهیم: «گذر سعدی از آبادان»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۹۵-۱۰۴.
۷۷. باقری‌بیدندی، ناصر: «نظری به احادیث و اخبار در آثار سعدی»، مندرج در: مجله مشکوة، شماره ۲۵، زمستان ۱۳۶۸، صص ۱۵۲-۱۶۸.
۷۸. بچکا، جری: «سعدی در چکسلواکی»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۶۱۷-۶۲۱. تا اینجا کار کردم
۷۹. بختیاری، پژمان: «مقام سعدی»، مندرج در: مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، صص ۳۳-۴۵.
۸۰. بدوی، امین‌عبدالمجید: «چهره سعدی و سخنان حکیمانه او در گلستان»، مندرج در: زکریا جمیل سعدی، جلد اول، صص ۲۱۱-۲۴۸.
۸۱. براون، ادوارد: «سعدی شیرازی»، برگرفته شده از کتاب «تاریخ ادبیات ایران از فردوسی تا سعدی»، ترجمه غلامحسین صدیقی، تهران: انتشارات مروارید، ۱۳۶۶، صص ۲۷۳-۲۷۷.
۸۲. برهانی، مهدی: «سعدی، ماندگاری بر جاری زمان»، مندرج در: مجله مناطق آزاد، شماره ۴۶، آذر ۱۳۷۳، صص ۵۴-۵۵.
۸۳. بزرگ‌علوی، ؟: «اندر ترجمه گلستان و بوستان به زبان آلمانی»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۵۹۶-۶۰۳.
۸۴. بشیری، احمد: «سعدی پای‌بوس، فردوس چاپلوس»، مندرج در: مجله گزارش، شماره ۵۵، شهریور ۱۳۷۴، صص ۵۶-۶۲.
۸۵. بوالخیری، بنفشه: «تجلی آرمانشهر سعدی»، مندرج در: مجله گزارش، شماره ۸۸، مرداد ۱۳۷۷.

۸۶. بویل، جان: «سال‌شمار سفرهای سعدی»، ترجمه اوانس اوانسیان، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۸۳-۹۴.
۸۷. بهار، محمدتقی: «سعدی شیرازی»، برگرفته شده از کتاب «سبک‌شناسی نثر»، چاپ ششم، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۰، جلد سوم، صص ۱۱۱-۱۵۶.
۸۸. ———: «سعدی کیست؟»، مندرج در: *بهار و ادب فارسی (مجموعه مقالات)*، به کوشش محمد گلبن، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۱، صص ۱۴۳-۱۵۹.
۸۹. بهبهانی، سیمین: «شکر از مصر و سعدی از شیراز»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۳۷۷-۳۸۹.
۹۰. بهروزی، علی‌نقی: «خانه سعدی در شیراز»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۱۵۱-۱۵۷.
۹۱. بهمنیار، احمد: «بر حکمت سعدی نتوان خرده گرفت»، مندرج در: *سعدی‌نامه (مجموعه مقالات به مناسبت هفتصدمین سال تصنیف بوستان و گلستان)*، به اهتمام حبیب یغمایی، تهران: چاپ خودکار و ایران، ۱۳۱۶، صص ۳۳-۴۰.
۹۲. بهنام، حمید: «شرح گلستان»، مندرج در: *مجله آینده*، شماره ۹ و ۱۰، آذر و دی ۱۳۶۰، صص ۷۷۳-۷۷۴.
۹۳. بیانی، مهدی: «زیبا دختری که به سعدی عشق می‌ورزد»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۶۰۷-۶۱۰.
۹۴. ———: «یک نسخه کهن خطی کلیات سعدی»، مندرج در: *مجله مهر*، شماره ۷ و ۸، فروردین و اردیبهشت ۱۳۲۲، صص ۳۷۳-۳۷۵.
۹۵. بینگ، ل. کرانمر: «جهان‌بینی سعدی از نظر دیگران»، ترجمه رضی معظمی، مندرج در: *مجله جهان‌نو*، شماره ۲، دی ۱۳۴۰، صص ۳۴-۳۶.

۹۶. پرونتا، صالح: «چند اثر کهن سعدی و حافظ در افغانستان»، مندرج در: مقالاتی دربارهٔ زندگی و شعر سعدی، صص ۱۴۵-۱۵۰.
۹۷. پژوم شریعتی، پرویز: «از متن لوح سومری تا دیباچهٔ گلستان»، مندرج در: مجلهٔ ایران‌شناسی، ۱۳۶۴، صص ۱۳۷-۱۴۷.
۹۸. پورپیران، ناصر: «آیا سعدی یک جهانگرد بود؟»، مندرج در: سلسلهٔ موی روست، صص ۱۳۱-۱۴۱.
۹۹. ———: «بازخوانی مقدمهٔ گلستان و طرح یک سؤال»، مندرج در: فصلنامهٔ کرمان، شمارهٔ ۲۵، تابستان ۱۳۷۶، صص ۵-۱۱.
۱۰۰. ———: «به انگیزهٔ فرارسیدن روز سعدی»، مندرج در: روزنامهٔ همشهری، ۱۳۷۸/۲/۸.
۱۰۱. ———: «دوران‌شناسی آثار سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی دفتر روم، ۱۳۷۸، صص ۱۷۷-۱۹۳.
۱۰۲. پورجوادی، نصرالله: «سعدی و احمد غزالی»، مندرج در: سعدی‌شناسی دفتر سوم، ۱۳۷۹، صص ۵۶-۸۶.
۱۰۳. پورکیا، سعید: «دربارهٔ پاره‌های موزون گلستان»، مندرج در: نامهٔ فرهنگستان، شمارهٔ ۲، ۱۳۷۵، صص ۱۳۶-۱۴۳.
۱۰۴. پیامی، رضواندخت: «سعدی»، مندرج در: مجلهٔ آموزش و پرورش، شمارهٔ ۱۲، آذر ۱۳۳۲، صص ۷۴۹-۷۵۵.
۱۰۵. تجلیل، جلیل: «سعدی و معرفت کردگار»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، صص ۲۴۹-۲۵۷.
۱۰۶. ترابی، اکبر: «تحقیق در آثار سعدی و حافظ و وجوه اختلاف میان آن دو از نقطه نظر مذهب» (جبر، اختیار و عرفان)، مندرج در: نشریهٔ دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز، شمارهٔ ۴، اسفند ۱۳۳۳، صص ۴۷۹-۴۸۷.

۱۰۷. ترابی، محمد: «تعهد و مسؤولیت در شعر سعدی»، مندرج در: روزنامه کیهان، ۱۳۶۳/۹/۲۹، صص ۶-۷.
۱۰۸. ترکی، محمدرضا: «پاسخ به یک ابهام در سخن سعدی»، مندرج در: مجله وقف، میراث جاویدان، شماره ۱، شهریور ۱۳۷۷، صص ۷۳-۷۵.
۱۰۹. تقوی، مه‌السادات: «گوگرد پارسی در سخن سعدی»، مندرج در: خلاصه مجموعه مقالات ششمین همایش زبان و ادبیات فارسی، بندرعباس: دانشگاه هرمزگان، ۱۳۷۷، ص ۱۴.
۱۱۰. تقی‌زاده، فریدون: «منت خدای را...»، مندرج در: نامه آستان قدس رضوی، شماره ۱، ۱۳۴۸، صص ۷۷-۸۳.
۱۱۱. تقی‌زاده، ؟: «یادداشت‌هایی برای تحقیق در احوال سعدی بر اساس گلستان و بوستان»، مندرج در: مقالات تقی‌زاده، زیر نظر ایرج افشار، تهران: انتشارات شکوفان، ۱۳۵۳، جلد ۴، صص ۲۵۶-۲۶۳.
۱۱۲. ثروتیان، نسرین: «توازن و موسیقی در گلستان سعدی و اوج نثر موزون مقامه‌نویسی قرن ششم در قرن هفتم»، مندرج در: مجموعه خلاصه مقالات ششمین همایش زبان و ادبیات فارسی، ص ۱۵.
۱۱۳. ثقفی، سیدمحمد: «نگاهی به اندیشه‌های سیاسی و سجایای اخلاقی سعدی»، مندرج در: مجله مشکوة، شماره ۵۱، تابستان ۱۳۷۵، صص ۱۱۱-۱۲۸.
۱۱۴. جان‌بزرگی، علی: «سعدی و صنعت توریسم»، مندرج در: روزنامه مردم‌سالاری، ۱۳۸۲/۱۱/۵.
۱۱۵. جاوید، هاشم: «نکته‌ای چند در گلستان و بوستان»، مندرج در: سعدی آتش‌زبان، صص ۱۹۹-۲۰۷.
۱۱۶. جاوید (افغانستان) ؟: «یک نسخه کهن از کلیات سعدی»، مندرج در: مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، صص ۴۶-۵۱.

۱۱۷. جبل عامل، اشرف: «بررسی مقولات مربوط به آسیب‌های روانی در گلستان سعدی»، مندرج در: مجلهٔ دانش و پژوهش، شمارهٔ ۷۹، دی ۱۳۸۰.
۱۱۸. جعفری، سید محمد مهدی: «تأثیرپذیری سعدی از نهج البلاغه»، مندرج در: سعدی‌شناسی دفتر دوم، ۱۳۷۸، صص ۱۳۷-۱۴۶.
۱۱۹. جعفری تبار، حسن: «مشهورتر از آفتاب» (تحلیل چند عبارت گلستان سعدی)، مندرج در: مجلهٔ یگانه، شمارهٔ ۱۲ و ۱۳، تیر ۱۳۷۹، صص ۴۷-۶۰.
۱۲۰. جعفری تبریزی، محمد تقی: «تلاقی حکمت و ادب در آثار سعدی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد اول، صص ۲۵۹-۲۹۰.
۱۲۱. جغتایی، محمد عبدالله: «نسخه‌های مصور گلستان و بوستان»، ترجمهٔ ایران تاج، مندرج در: مجلهٔ هنر و مردم، شمارهٔ ۱۴۳، شهریور ۱۳۵۳، صص ۴۸-۵۹.
۱۲۲. جمالزاده، محمد علی: «اشکالات تاریخی در گلستان شیخ سعدی»، مندرج در: مجلهٔ هزارپیشه، شمارهٔ ۹، سال ۱۳۲۶، صص ۸۳-۸۶.
۱۲۳. ———: «تذکری به گستاخی آمیخته»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۳، خرداد ۱۳۵۲، صص ۱۴۵-۱۵۳.
۱۲۴. ———: «توضیحی دیگر»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۵، مرداد ۱۳۵۲، صص ۲۹۸-۳۰۵.
۱۲۵. ———: «باز تذکری دربارهٔ بغداد و تازی در شعر شیخ اجل شیراز، سعدی»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۵۲، صص ۷۲۸-۷۳۵.
۱۲۶. ———: «باز توضیحی و تذکری دربارهٔ بغداد و تازی در شعر سعدی»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۴، تیر ۱۳۵۳، صص ۲۰۵-۲۱۴.

۱۲۷. ———: «بقیة مقاله توضیح و تذکر درباره بغداد و تازی در شعر سعدی»، مندرج در: *مجله ارمغان*، شماره ۵ و ۶، مرداد و شهریور ۱۳۵۳، صص ۲۹۰-۲۹۶.
۱۲۸. جمالزاده، محمدعلی: «واقع‌گرایی سعدی»، مندرج در: *مجله ایران‌نامه*، شماره ۴، تابستان ۱۳۶۴، صص ۶۴۹-۶۶۹.
۱۲۹. جمالی، علی‌اکبر: «هر متاعی ز معدنی خیزد شکر از مصر و سعدی از شیراز»، مندرج در: *روزنامه ایران*، ۱-۲/۲/۱۳۷۸.
۱۳۰. جناب‌زاده، محمد: «جهان‌بینی در نظر سعدی (۱ و ۲)»، مندرج در: *سالنامه کشور ایران*، ۱۳۵۲ و ۱۳۵۳، صص ۱۴۵-۲۵۶.
۱۳۱. ———: «در هر اثر هنری است (۱ و ۲)»، مندرج در: *مجله ارمغان*، شماره ۵ و ۶، مرداد و شهریور ۱۳۵۰، صص ۳۳۳-۳۸۲.
۱۳۲. جوادی، سیدضیاءالدین: «تفسیری بر باب اول گلستان»، (فاقد مشخصات، به نقل از CD نمایه).
۱۳۳. جوینی، عزیزالله: «قدیم‌ترین نسخه دیباچه گلستان در کتابخانه آستان قدس»، مندرج در: *مجله نامه آستان قدس رضوی*، شماره ۴، ۱۳۴۷، صص ۷۲-۸۳.
۱۳۴. جهان‌آرا، عادل: «همه گویند و سخن گفتن سعدی دگر است»، مندرج در: *روزنامه ابرار*، ۲/۲/۱۳۷۷.
۱۳۵. جهانگل، رامین: «سعدی انسان‌گرای اسلامی»، مندرج در: *روزنامه همشهری*، ۱/۲۲/۱۳۷۸.
۱۳۶. جهان‌پور، فرهنگ: «سعدی و امرسن»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۵۳۸-۵۵۴.
۱۳۷. جهانشاهی، جاهد: «خردمند را چاره باید نه زور»، مندرج در: *روزنامه بنیان*، ۴/۲/۱۳۸۱.

۱۳۸. چترایی، مهرداد: «تأثیر اندرزهای اخلاقی و تربیتی حضرت علی (ع) در آثار سعدی»، مندرج در: *فرهنگ بام/ایران*، شماره ۸، تیر ۱۳۸۰.
۱۳۹. چوده‌ری، محمدشریف: «پندآموزی سعدی در تربیت دینی و ادب اجتماعی»، مندرج در: *نامه پارسی*، شماره ۲، پاییز ۱۳۷۵، صص ۵۶-۸۸.
۱۴۰. ———: «سخنی از سعدی»، مندرج در: *مجله هلال*، شماره ۶، مهر ۱۳۵۰، صص ۲۵-۲۸.
۱۴۱. حاضری، علی محمد: «اندیشه‌های اجتماعی سعدی»، مندرج در: *مجله رشد آموزش ادب فارسی*، شماره ۱، بهار ۱۳۶۴، صص ۲۴-۳۲.
۱۴۲. حاکمی، اسماعیل: «حد همین است سخندانی و زیبایی را»، مندرج در: «*روزنامه کیهان*»، ۱۳۶۹/۱۰/۶، ص ۱۱.
۱۴۳. حایری، هادی: «موازنه یا تمایز مقالات شیخ و خواجه»، مندرج در: *مجله ارمنان*، شماره ۳، خرداد ۱۳۹۹، صص ۲۱-۳۳.
۱۴۴. حایری شیرازی، ؟: «پاسخ‌های سعدی به نیازهای فرهنگی»، مندرج در: *مجله کیهان فرهنگی*، شماره ۲۰۷، خرداد ۱۳۸۳.
۱۴۵. حجتی، سید محمدباقر: «نمونه‌هایی از مضامین قرآن کریم در اشعار سعدی»، مندرج در: *مجله مسجد*، شماره ۲۰، خرداد و تیر ۱۳۷۴، صص ۱۹-۲۶.
۱۴۶. حداد عادل، غلامعلی: «سعدی شاعر جهانی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی* دفتر دوم، ۱۳۷۸، صص ۱۵-۱۸.
۱۴۷. ———: «مقایسه‌ای میان گلستان و اخلاق ناصری در شیوه آموزش فضایل اخلاقی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد سوم، صص ۴۰۵-۴۱۵.
۱۴۸. حدیدی، جواد: «از سعدی تا آراگون»، مندرج در: *نامه فرهنگستان*، شماره ۲، دی ۱۳۷۹.

۱۴۹. ———: «در گلستان سعدی»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۵۷۵-۵۸۳.
۱۵۰. ———: «سعدی در فرانسه»، مندرج در: *روزنامه اطلاعات*، ۱۳۸۲/۱۱/۲۹.
۱۵۱. حسن‌لی، کاووس: «بررسی انتقادی رویکردهای سده چهارده به سعدی و آثار او»، مندرج در: *کتاب ماه ادبیات و فلسفه*، شماره ۲۹ و ۳۰، مرداد ۱۳۷۹.
۱۵۲. ———: «سعدی‌پژوهی در سده چهاردهم هجری»، مندرج در: *کتاب ماه ادبیات و فلسفه*، شماره ۵ و ۶، فروردین ۱۳۷۹، صص ۱۰-۲۵.
۱۵۳. ———: «چهره سعدی در آینه‌های موج‌دار»، مندرج در: *مجله زبان و ادب*، شماره ۱۱، خرداد ۱۳۸۱.
۱۵۴. ———: «سعدی فرهیخته‌ای با آثار کم‌نظیر»، مندرج در: *روزنامه ابرار*، ۱۳۸۲/۲/۸.
۱۵۵. حسنی، حمید: «عروض گلستان (۱-۳)»، مندرج در: *مجله گلچرخ*، شماره ۵-۷، بهمن ۱۳۷۱، اردیبهشت ۱۳۷۲ و شهریور ۱۳۷۲، صص ۶۷-۷۰.
۱۵۶. حسینی‌کازرونی، سیداحمد: «مبانی و زمینه‌های مردم‌شناسی در گلستان سعدی»، مندرج در: *فصلنامه جمعیت*، شماره ۸ و ۹، تابستان و پاییز ۱۳۷۳، صص ۶۹-۸۴.
۱۵۷. ———: «نگاهی به متون کهن ادب فارسی (گلستان سعدی) و آرای صاحب‌نظران در زمینه نقش تعلیم و تربیت»، مندرج در: *خلاصه مقالات چهارمین سمپوزیوم جایگاه تربیت*، وزارت آموزش و پرورش، معاونت پژوهشی دفتر مشاوره و تحقیق امور تربیتی، ۱۳۷۲، صص ۶۶-۶۸.
۱۵۸. حق‌جو، سیاوش: «حکمت سیاسی سعدی» (اخلاقی واسطه میان فرادست و فرودست و ادبیت)، مندرج در: *پژوهشنامه علوم انسانی و اجتماعی دانشگاه مازندران*، شماره ۶۷، پاییز و زمستان ۱۳۸۱، صص ۹۷-۱۱۷.

۱۵۹. حقوقی، محمد: «حدّ همین است...»، مندرج در: مجله کک، شماره ۶۸-۷۰، آبان - دی ۱۳۷۴، صص ۲۶۱-۲۸۶.
۱۶۰. حکمت، علی اصغر: «سخنان پارسی (۴)، سخنی چند از استاد سخن (سعدی)»، مندرج در: مجله آموزش و پرورش، شماره ۱-۳، فروردین - خرداد ۱۳۲۲، صص ح - کط.
۱۶۱. ———: «نکاتی چند از زندگانی سعدی»، مندرج در: سعدی نامه، صص ۵۱-۴۱.
۱۶۲. ———: «هدف‌های جمعیت شیر و خورشید سرخ در سخنان سعدی»، مندرج در: سلسله سخنرانی‌های جمعیت، شماره ۴، ۱۳۲۹، صص ۱-۲۰.
۱۶۳. حمیدی، سیدجعفر: «حریره - هریره، گذرگاه سعدی»، مندرج در: مجله منطقه آزاد، شماره ۶، مرداد ۱۳۷۰، صص ۵۲-۵۴.
۱۶۴. ———: «سفر سعدی به جزیره کیش»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۱۰۴-۱۰۵.
۱۶۵. حمیدی، محمدمحسن: «سعدی میراث دیروز و نیاز امروز»، مندرج در: روزنامه خراسان، ۱۳۸۱/۰۲/۱۸.
۱۶۶. حمیدی، مهدی: «بحثی درباره سعدی»، مندرج در: مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، صص ۷۰-۱۲۶.
۱۶۷. حمیدیان، سعید: «دو سه نکته بر شروح سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی دفتر سوم، صص ۱۹۹-۲۰۴.
۱۶۸. ———: «سعدی و سیف فرغانی» (کامیابی و ناکامی)، مندرج در: سعدی‌شناسی دفتر ششم، ۱۳۸۲، صص ۸۴-۹۳.
۱۶۹. خاتمی، سیدمحمد: «انسان عصر حاضر با آثار سعدی می‌زیید»، مندرج در: کتاب هفته، شماره ۸۲، تیر ۱۳۷۹، ص ۴.

۱۷۰. ———: «اندیشمندان امروز می‌توانند با اقتدار به سعدی، باب تحمّل و مدارا و انسان‌دوستی را تجربه کنند»، مندرج در: *روزنامه اطلاعات*، ۱۳۷۹/۰۴/۱۴.
۱۷۱. خالدیان، محمدعلی: «جامعیّت و کمال سعدی»، مندرج در: *مجله تبیان*، شماره ۳۹، صص ۳۶-۴۲.
۱۷۲. خانلری، زهرا: «سعدی»، برگرفته شده از کتاب «نمونه غزل فارسی»، چاپ پنجم، تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۵۶، صص ۳۷-۴۷.
۱۷۳. خرمشاهی، بهاء‌الدین: «حقّ سعدی به گردن حافظ»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد اول، صص ۳۰۳-۳۳۴.
۱۷۴. ———: «فرزانه‌ای سعدی خصال»، مندرج در: *مجله کلک*، شماره ۸، آبان ۱۳۶۹، صص ۵۹-۶۲.
۱۷۵. ———: «نظری به طنز سعدی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی دفتر هشتم*، ۱۳۸۴، صص ۹۶-۱۰۵.
۱۷۶. خزائی، محمد: «نکاتی درباره گلستان و بوستان»، مندرج در: *مجموعه مقالات نخستین کنگره تحقیقات ایرانی*، به کوشش غلامرضا ستوده، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۵۳، جلد دوم، صص ۱۸۳-۱۹۴.
۱۷۷. خسروان، محمدحسین: «سعدی و صائب و فواید خاموشی»، مندرج در: *پژوهشنامه دانشکده ادبیات و علوم انسانی*؟، شماره ۵۲، اردیبهشت ۱۳۷۹؛ نیز: *کیهان فرهنگی*، شماره ۹۵۱، بهمن ۱۳۷۸.
۱۷۸. خطیب‌رهبر، خلیل: «توضیح چند مشکل و تشخیص معنی و صورت صحیح برخی از ترکیبات و واژه‌های گلستان»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۲۰۸-۲۲۹؛ نیز: *مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی*، صص ۱۴۸-۱۷۵.

۱۷۹. ———: «برخی از قواعد دستوری نادر در گلستان»، مندرج در: مقالاتی دربارهٔ زندگی و شعر سعدی، صص ۱۲۷-۱۴۷.
۱۸۰. خطیبی، حسین: «گلستان سعدی»، برگرفته از کتاب «فنّ نثر در ادب پارسی»، تهران: انتشارات زوّار، ۱۳۶۶، صص ۵۵۹-۶۲۳.
۱۸۱. خلیلی، خلیل‌الله: «حکیم امت و آموزگار بشر»، ؟، صص ۴۶-۴۷.
۱۸۲. خوبی، اسماعیل: «جدال با مدعی»، برگرفته شده از کتاب «جدال با مدعی»، چاپ دوم، تهران: انتشارات جاویدان، ۱۳۵۶، صص ۱۰۷-۱۰۹.
۱۸۳. خوئین، جان: «مشرف‌الدین مصلح‌بن‌عبدالله سعدی شیرازی در چین»، مندرج در: *سلسلهٔ موی دوست*، صص ۶۲۲-۶۲۹؛ نیز: ذکر جمیل سعدی، جلد اول، صص ۳۳۵-۳۴۵.
۱۸۴. خیّام، عمر بن ابراهیم: «تفسیری بر باب اول گلستان سعدی»، مندرج در: *روزنامهٔ اطلاعات*، ۱۳۷۹/۰۲/۱۵.
۱۸۵. ———: «ذکر جمیل سعدی شیرازی»، مندرج در: *روزنامهٔ اطلاعات*، ۱۳۷۷/۲/۳.
۱۸۶. ———: «مروری بر اوضاع و احوال زمانهٔ سعدی»، مندرج در: *روزنامهٔ اطلاعات*، ۱۳۷۹/۴/۱۵.
۱۸۷. خیراندیش، عبدالرسول: «وقت خوش سعدی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر دوم، ۱۳۸۲، صص ۴۳-۵۰.
۱۸۸. ———: «سعدی آخرالزمان»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر ششم، ۱۳۸۲، صص ۶۰-۶۷.
۱۸۹. دادبه، اصغر: «حکایت تناقض‌گویی‌های سعدی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر ششم، صص ۳۴-۵۷.
۱۹۰. ———: «مکتب ادبی شیراز و نقش سعدی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر دوم، ۱۳۷۸، صص ۱۲۱-۱۲۵.

۱۹۱. دامیار، زهرا: «راز ماندگاری سعدی»، مندرج در: کتاب ماه (ادبیات و فلسفه)، شماره ۶ و ۷، فروردین و اردیبهشت ۱۳۸۱، صص ۱۰۸-۱۰۹.
۱۹۲. دانش‌پژوه، محمدتقی: «چند نکته درباره آثار سعدی و حافظ» (نسخه‌های مورخ سده هشتم و نهم)، مندرج در: مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، ۱۳۵۲، صص ۱۹۳-۲۰۴.
۱۹۳. ———: «کشورداری و سیاست در نگارش سعدی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد اول، صص ۳۶۹-۳۷۵.
۱۹۴. داوری، رضا: «سعدی شاعر اخلاق»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد دوم، صص ۱۱-۲۳.
۱۹۵. دباشی، حمید: «انوشیروان و بوزرجمهر در گلستان سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر سوم، ۱۳۷۹، صص ۱۸۵-۱۹۸.
۱۹۶. ———: «تأملی بر صناعت روایت در گلستان»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۳۴۰-۳۷۵.
۱۹۷. ———: «تأملی بر عقاید سعدی در تأثیر تربیت»، مندرج در: مجله ایران‌نامه، شماره ۴، تابستان ۱۳۶۴، صص ۶۲۷-۶۴۸.
۱۹۸. دبیران، حکیمه: «قرآن و حدیث در آثار سعدی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد دوم، صص ۲۵-۳۹.
۱۹۹. دبیری‌نژاد، بدیع‌الله: «تصوّف در نظر سعدی»، مندرج در: مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، صص ۱۷۶-۱۹۲.
۲۰۰. ———: «چند نظر تربیتی و اخلاقی و مذهبی سعدی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد دوم، صص ۴۱-۵۱.
۲۰۱. درخشان، مهدی: «این شعر سعدی چند جمله دارد؟»، مندرج در: مجله ادبستان، شماره ۱، دی ۱۳۷۰، ص ۲۳.

۲۰۲. —: «دفاع از سعدی»، مندرج در: *یغمای سی و دوم (یادنامهٔ حبیب یغمایی)*، گردآوری ایرج افشار، تهران: انتشارات ایران، ۱۳۷۰، صص ۱۳۱-۱۴۰.
۲۰۳. دریابندری، نجف و دیگران: «دریارهٔ قصب الجیب سعدی»، مندرج در: *مجلهٔ سخن*، شمارهٔ ۱۰، تیر ۱۳۴۳، صص ۹۳۶-۹۳۷.
۲۰۴. دستغیب، عبدالعلی: «تحلیلی از اندیشه و هنر سعدی شیرازی»، مندرج در: *مجلهٔ نگین*، شمارهٔ ۱، خرداد ۱۳۴۶، صص ۲۰-۵۴.
۲۰۵. —: «سعدی و تصوّف»، مندرج در: *مجلهٔ پیام نوین*، شمارهٔ ۸، بهمن ۱۳۴۵، صص ۲۲-۳۰.
۲۰۶. —: «نگاهی از زاویهٔ نو به گلستان» (گلستان همان سعدی است)، مندرج در: *مجلهٔ کیهان فرهنگی*، شمارهٔ ۱۷۱، دی ۱۳۷۹، صص ۶۸-۷۱.
۲۰۷. دستگردی، وحید: «شعر طبیعی و مصنوعی»، مندرج در: *مجلهٔ ارمغان*، شمارهٔ ۳ و ۴، ۱۳۰۲، صص ۱۰۱-۱۱۸.
۲۰۸. —: «طرفداران سعدی در شیراز»، مندرج در: *مجلهٔ ارمغان*، شمارهٔ ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۰۳، صص ۱۰۱-۱۱۸.
۲۰۹. دشتی، علی: «دروغ مصلحت‌آمیز»، مندرج در: *مجلهٔ آینده*، شمارهٔ ۳، مهر ۱۳۰۴، صص ۱۵۶-۱۵۹.
۲۱۰. —: «قلمرو سعدی، ملاحظاتی بر ملاحظات مندرج در شمارهٔ دوم»، مندرج در: *مجلهٔ راهنمای کتاب*، شمارهٔ ۴، آبان ۱۳۳۹، صص ۵۰۸-۵۱۶.
۲۱۱. —: «گلستان سعدی»، مندرج در: *مجلهٔ راهنمای کتاب*، شمارهٔ ۴، دی ۱۳۳۸، صص ۵۲۹-۵۳۲.
۲۱۲. دونوای، کنتس: «دیبچهٔ گلستان»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر ششم، ۱۳۸۲، صص ۱۵۵-۱۵۹.
۲۱۳. —: «گلزار همیشه بهار»، ترجمهٔ شجاع‌الدین شفا، مندرج در: *مجلهٔ اطلاعات ماهانه*، شمارهٔ ۱۱۳، مرداد ۱۳۳۶، صص ۱۶-۱۸.

۲۱۴. دهباشی، علی: «تصحیح انتقادی از گلستان»، مندرج در: مجله کلک، شماره ۸، آبان ۱۳۶۹، صص ۱۵۷-۱۶۰.
۲۱۵. راشد محصل، محمدرضا: «سعدی و سازشکاری»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر دوم، ۱۳۷۸، صص ۸۷-۹۷.
۲۱۶. رایت کلینتون، جروم: «نفوذ سعدی بر بزرگترین شاعران آمریکا در قرن نوزدهم میلادی»، صص ۲۶-۲۸.
۲۱۷. رجایی، احمدعلی: «سیر سعدی در آثار گذشتگان»، مندرج در: نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی تبریز، زمستان ۱۳۳۷، صص ۴۳۴-۴۳۸.
۲۱۸. رجایی، خلیل: «اشارات توحیدی و عرفانی و سخنان صوفیانه سعدی»، مندرج در: مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، صص ۲۰۵-۲۲۸.
۲۱۹. رجایی، فرهنگ: «مقدمه‌ای بر اندیشه سیاسی و اجتماعی سعدی»، مندرج در: مجله کیهان فرهنگی، شماره ۲، اردیبهشت ۱۳۶۷، صص ۲۰-۲۳.
۲۲۰. رجب‌زاده، هاشم: «سعدی‌شناسی در ژاپن»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر ششم، ۱۳۸۲، صص ۱۰۵-۱۱۸.
۲۲۱. رحمدل، غلامرضا: «دیدگاه‌های حکومتی سعدی»، مندرج در: مجموعه مقالات ششمین همایش سالانه زبان و ادبیات فارسی، ۱۳۷۷، صص ۱۲۷-۱۵۱.
۲۲۲. رستگارفسایی، منصور: «بسحق اطعمه شیرازی و سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر پنجم، ۱۳۸۱، صص ۱۹-۵۹.
۲۲۳. _____: «حافظ و سعدی دو آفتاب در یک سرزمین»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر چهارم، ۱۳۸۰، صص ۱۶-۳۲.
۲۲۴. _____: «سعدی و فردوسی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد دوم، صص ۵۳-۱۲۹.

۲۲۵. رشیدیاسمی، غلامرضا: «سعدی و عشق»، مندرج در: *سعدی‌نامه*، ۱۳۱۶، صص ۲۰۸-۲۱۵.
۲۲۶. رضازاده شفق، صادق: «سعدی»، برگرفته شده از کتاب «تاریخ ادبیات ایران»، شیراز: انتشارات دانشگاه پهلوی (سابق)، ۱۳۵۵، صص ۴۱۸-۴۳۸.
۲۲۷. _____: «نکاتی راجع به گلستان»، مندرج در: *سعدی‌نامه*، ۱۳۱۶، صص ۶۵-۷۰.
۲۲۸. رفیعیان، اسماعیل: «فردا گوید تربی از اینجا برکن»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۲۳۲-۲۳۴.
۲۲۹. _____: «نکته‌ای از گلستان» (یونس اندر دهان ماهی شد)، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۲۳۰-۲۳۱.
۲۳۰. رفیعی‌قنود، محمدحسین: «اندر حکایت جدال مدعی با سعدی»، مندرج در: *ماهنامه کانون سردفتران و دفتریاران*، شماره ۵، مرداد ۱۳۷۷.
۲۳۱. رقابی، حیدر: «سعدی و فلسفه زندگی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد دوم، صص ۱۳۲-۱۶۲.
۲۳۲. رکن‌زاده، محمدحسین: «سعدی‌شیرازی»، برگرفته شده از کتاب «دانشمندان و سخن‌سرایان فارس»، تهران: انتشارات کتابخانه خیام، ۱۳۳۹، جلد سوم، صص ۱۰۲-۱۵۸.
۲۳۳. رکنی‌یزدی، محمد مهدی: «سعدی آموزگار قناعت»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد دوم، صص ۱۶۳-۱۷۴.
۲۳۴. _____: «فهرست کامپیوتری کلمات گلستان سعدی»، مندرج در: *فصلنامه چکیده تازه‌های تحقیق در دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی*، شماره ۴، زمستان ۱۳۷۸.
۲۳۵. رنجبر، حسین: «جایگاه حقوقی و اجتماعی زن در گلستان سعدی»، مندرج در: *روزنامه مردم‌سالار*، ۱۳۸۲/۹/۸.

۲۳۶. روان‌فرهادی، عبدالغفور: «سه قرن و نیم سعدی‌شناسی در غرب از روی ترجمه‌های گلستان و بوستان»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۵۰۱-۵۱۵؛ نیز: ذکر جمیل سعدی، جلد دوم، صص ۱۷۵-۱۹۶.
۲۳۷. روح‌الامینی، محمود: «سعدی و پیوند حب‌الوطن»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر دوم، ۱۳۷۸، صص ۶۹-۷۴.
۲۳۸. ———: «سعدی و دزدیدن مال وقف»، مندرج در: *مجله وقف*، میراث جاودان، شماره ۱، شهریور ۱۳۷۷، صص ۷۲-۷۳.
۲۳۹. ———: «گفت‌وشنودهای توانگر و تهیدست به روایت گلستان»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر ششم، ۱۳۸۲، صص ۲۴-۳۳؛ نیز: *مجله چیستا*، شماره ۲۰۱، دی ۱۳۸۲.
۲۴۰. روح‌بخشان، علی: «آبزیان در متون کهن فارسی (گلستان سعدی)»، مندرج در: *مجله آبزیان*، شماره ۱۴، ۱۳۷۰، صص ۱۴-۱۵.
۲۴۱. ———: «مواعظ و حکم سعدی...»، مندرج در: *مجله نشر دانش*، شماره ۳، فروردین و اردیبهشت ۱۳۶۶، صص ۴۷-۴۸.
۲۴۲. ریپکا، یان: «سعدی»، برگرفته شده از کتاب *ادبیات ایران در زمان سلجوقیان و مغولان*، ترجمه یعقوب آژنده، تهران: نشر گسترده، ۱۳۶۴، صص ۱۰۱-۱۱۸.
۲۴۳. زرقانی، سیدمهدی: «تحلیلی بر مقدمه گلستان سعدی»، مندرج در: *نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز*، شماره مسلسل ۱۹۶، پاییز ۱۳۸۴، صص ۱۰۳-۱۳۵.
۲۴۴. زرین‌کوب، عبدالحسین: «سعدی در اروپا»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۴۵۹-۴۶۴؛ نیز: یادداشت‌های و اندیشه (مجموعه مقالات)، چاپ چهارم، تهران: ۱۳۶۲، صص ۱۷۷-۱۸۲.

۲۴۵. ———: «سعدی شاعر انسانیت»، مندرج در: مجله خواندنی‌های تاریخی، شماره ۵، اسفند ۱۳۶۳، صص ۶۶-۸۵.
۲۴۶. ———: «سعدی شیخ شیراز»، برگرفته از کتاب «با کاروان حله» (مجموعه مقالات نقد ادبی)، ۱۳۶۲، صص ۲۰۱-۲۲۰.
۲۴۷. ———: «سعدی»، برگرفته از کتاب «سیری در شعر فارسی»، تهران: انتشارات نوین، ۱۳۶۳، صص ۷۸-۸۰ و ۳۳۶-۳۴۶.
۲۴۸. ———: «سعدی شاعر و معلم اخلاق»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر دوم، ۱۳۷۸، صص ۱۹-۲۶.
۲۴۹. ———: «یادداشت‌های حاشیة گلستان (۱-۴)»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۷-۱۱، مهر - بهمن ۱۳۳۴، صص ۳۰-۹۲؛ نیز: مندرج در کتاب: «حدیث خوش سعدی»، چاپ دوم، تهران: انتشارات سخن، ۱۳۸۱.
۲۵۰. زنجانی، برات: «سخنوری زیرکانه در قلمرو سعدی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد دوم، صص ۱۹۷-۲۰۸.
۲۵۱. زنجانی، عمید: «تأثیر متون فرهنگ اسلامی بویژه قرآن در آثار شیخ سعدی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد دوم، صص ۲۰۹-۲۲۷.
۲۵۲. ———: «شیوه‌های بهره‌گیری سعدی از قرآن»، مندرج در: روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۳/۹/۱۵، صص ۸ و ۱۵.
۲۵۳. زند، میخائیل. ای: «گریز از شر»، برگرفته از کتاب «نور و ظلمت در تاریخ ادبیات ایران»، ترجمه ح. اسدپور پیرانفر، تهران: انتشارات پیام، ۱۳۵۱، صص ۱۵۰-۱۵۵.
۲۵۴. زهتاب، مجید: «آیین شهریاری از دیدگاه سعدی»، مندرج در: فرهنگ اصفهان، شماره ۲۴، تابستان ۱۳۸۱، صص ۳۲-۳۹.

۲۵۵. —: «صلح و جنگ از دیدگاه شیخ اجل مصلح‌الدین سعدی»، فرهنگ اصفهان، شماره ۲۲، زمستان ۱۳۸۰، صص ۸۰-۹۷.
۲۵۶. زهری، ایرج: «زمینه‌های نمایشی در گلستان سعدی»، ؟، صص ۵-۲۰.
۲۵۷. سامی، علی: «دیگران درباره سعدی چه می‌گویند»، برگرفته شده از کتاب «شیراز، شهر جاویدان»، چاپ سوم، شیراز: انتشارات نوید، ۱۳۶۳، صص ۲۳۹-۲۶۱.
۲۵۸. —: «چند نسخه خطی کلیات سعدی در کتابخانه‌های معروف جهان»، برگرفته از کتاب «شیراز، شهر جاویدان»، صص ۲۲۰-۲۲۳.
۲۵۹. —: «ساختمان آرامگاه سعدی»، برگرفته شده از کتاب «شیراز، شهر جاویدان»، صص ۲۲۶-۲۳۷.
۲۶۰. —: «سخن‌گستران عصرها و زمان‌ها»، برگرفته شده از کتاب «شیراز، شهر جاویدان»، صص ۱۹۵-۲۰۲.
۲۶۱. —: «شناسایی سعدی در اروپا»، مندرج در: مجله هنر و مردم، شماره ۶۱ و ۶۲، آبان و آذر ۱۳۴۶، صص ۲-۵.
۲۶۲. —: «ما خود درباره سعدی چه می‌گوییم»، برگرفته از کتاب «شیراز، شهر جاویدان»، صص ۲۶۳-۳۱۹.
۲۶۳. —: «مختصری از شرح حال و پایگاه علمی و اجتماعی سعدی»، برگرفته شده از کتاب «شیراز، شهر جاویدان»، صص ۲۰۳-۲۱۱.
۲۶۴. ستاری، جلال: «مقام سعدی در ادبیات فرانسه»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۴۶۵-۵۰۰.
۲۶۵. ستوده، غلامرضا: «نگاهی تازه به گلستان و بوستان»، مندرج در: نامواره دکتر محمود افشار، گردآوری ایرج افشار، تهران: مجموعه انتشارات ادبی و تاریخی موقوفات دکتر محمود افشاریزدی، ۱۳۷۵، جلد نهم، صص ۵۴۳۴-۵۴۴۰.

۲۶۶. ستوده، منوچهر: «گلستان سعدی»، مندرج در: مجلهٔ آینه، شمارهٔ ۷-۹، مهر - آذر ۱۳۷۲، صص ۷۳۷-۷۴۱.
۲۶۷. سروری، محمدحسین: «نظریات تربیتی سعدی در سیستم جدید آموزش و پرورش»، مندرج در: نشریهٔ دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز، شمارهٔ ۴، زمستان ۱۳۴۷، صص ۴۹۶-۵۰۴.
۲۶۸. سروش، عبدالکریم: «زبان و اندیشهٔ سعدی»، مندرج در: روزنامهٔ ایران، ۲۴-۲۶/۱/۱۳۷۷.
۲۶۹. سعیدی، مجید: «سعدی، نوروز و بهار»، مندرج در: مجلهٔ گزارش، شمارهٔ ۹۷ و ۹۸، اردیبهشت ۱۳۷۸.
۲۷۰. سعید، محمد: «قلمرو سعدی»، مندرج در: مجلهٔ راهنمای کتاب، شمارهٔ ۱، اردیبهشت ۱۳۳۹، صص ۹-۱۱.
۲۷۱. سمیعی، احمد و ابوالحسن نجفی: «پاره‌های موزون گلستان سعدی (۱-۴)»، مندرج در: نامهٔ فرهنگستان، شمارهٔ ۱-۴، بهار، تابستان، پاییز و زمستان ۱۳۷۹، صص ۹۵-۱۱۳.
۲۷۲. سمیعی، احمد: «تساهل و تحرک دو صفت بارز سعدی»، مندرج در: روزنامهٔ اطلاعات، ۲۴/۷/۱۳۸۲.
۲۷۳. ———: «فنون استادی در سخن سعدی»، سعدی‌شناسی، دفتر پنجم، ۱۳۸۱، صص ۱۰۱-۱۰۸.
۲۷۴. سهلانی، محمدجواد: «کاستی‌ها در ترجمهٔ گلستان سعدی»، مندرج در: مجلهٔ کیهان فرهنگی، شمارهٔ ۱۸۸، خرداد ۱۳۸۱، صص ۷۴-۷۵.
۲۷۵. سیدنورانی، میرصادق و دیگران: «شش نامه پیرامون یک شعر سعدی»، مندرج در: مجلهٔ ادبستان، شمارهٔ ۳، اسفند ۱۳۷۰، صص ۴-۶.

۲۷۶. سیّدیونسی، ؟: «برکه کئاسه»، مندرج در: *نشریّه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز*، زمستان ۱۳۴۰، صص ۴۵۷-۴۸۵.
۲۷۷. شادمان، سیّدفخرالدین: «نام بلند سعدی»، مندرج در: *سعدی‌نامه*، صص ۵۴-۶۴.
۲۷۸. شاملو، محسن: «ناگفته‌های ادب فارسی»، مندرج در: *مجلّه وحید*، شماره مسلسل ۵۲، فروردین ۱۳۴۷، صص ۳۴۸-۳۵۴.
۲۷۹. شاه‌رخ، محمود: «در بارگاه خاطر سعدی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد دوم، صص ۲۶۸-۲۳۸.
۲۸۰. شاه‌حسینی، ناصرالدین: «حکمت عملی از نظر سعدی»، مندرج در: *مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی*، صص ۲۲۸-۲۳۸.
۲۸۱. شریعت، محمدجواد: «سیری در گلستان»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۲۳۵-۲۵۹.
۲۸۲. —: «کهن‌ترین نسخه دیوان سعدی و راه استفاده از آن»، ؟، صص ۳۱-۳۳.
۲۸۳. شریعتمداری، علی: «تربیت از نظر سعدی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد دوم، صص ۳۲۱-۳۳۳.
۲۸۴. شعار، جعفر: «حذف در سخن سعدی»، مندرج در: *مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی*، صص ۲۳۹-۲۵۰.
۲۸۵. —: «طبع تو را»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۲۶۰-۲۶۴.
۲۸۶. —: «هنر در سخن سعدی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد دوم، صص ۳۳۵-۳۴۰.
۲۸۷. شعاریان، جعفر: «نکته‌هایی در زیبایی سخن سعدی»، مندرج در: *نشریّه مدرسه عالی علوم اراک*، شماره ۱، ۱۳۵۲، صص ۲۷-۳۳.

۲۸۸. شعبانی، رضا: «سعدی و امور اجتماعی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، دفتر دوم، صص ۳۴۱-۳۶۳.
۲۸۹. شعردوست، علی اصغر: «سخن سعدی لطیف غیبی غیرقابل توصیف»، مندرج در: *روزنامه ایران*، ۱۳۸۰/۲/۸.
۲۹۰. ———: «سعدی روایتگری هنرمند از زندگی»، مندرج در: *روزنامه اطلاعات*، ۱۳۸۲/۲/۴.
۲۹۱. ———: «گفته سعدی»، مندرج در: *سعدی شناسی*، دفتر پنجم، ۱۳۸۲، صص ۱۴-۱۸.
۲۹۲. شفق، اسماعیل: «بررسی اجمالی طنز در متون ادبی»، مندرج در: *فصلنامه سنجش و پژوهش*، شماره ۱۳ و ۱۴، بهار و تابستان ۱۳۷۷، ص ۲۷۱.
۲۹۳. شفیعی، محمود: «سخن سعدی از نظر سبک و دستور زبان (گلستان ۱-۶)»، مندرج در: *مجله ارمغان*، شماره ۲-۱۰، اردیبهشت - دی ۱۳۵۶، صص ۶۵-۵۵۷.
۲۹۴. ———: «گلستان سعدی»، مندرج در: *مجله یغما*، شماره ۳، خرداد ۱۳۴۱.
۲۹۵. ———: «همه گویند ولی گفته سعدی دگر است»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۲۳۸-۲۴۷.
۲۹۶. شمیسا، سیروس: «باب استثنا در سعدی»، مندرج در: *مجله کتاب ماه (ادبیات و فلسفه)*، شماره ۸، مهر ۱۳۷۷.
۲۹۷. شهیدی، سیدجعفر: «حاشیه‌ای بر بیتی از بوستان و گلستان»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۷۶-۷۹.
۲۹۸. ———: «سعدی، گستاخ در ادای سخن حق»، مندرج در: *روزنامه اطلاعات*، ۱۳۶۲/۹/۱۶، ص ۱۵.

۲۹۹. شیبانی، کتایون: «فهرست واژه‌های بهم پیوسته فارسی در گلستان سعدی»، مندرج در: *نامواره دکتر محمود افشار*، ۱۳۷۸، جلد یازدهم، صص ۵۰۵-۴۹۷.
۳۰۰. شیخ‌الاسلامی، علی: «ولایت در آثار سعدی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد سوم، صص ۱۳-۲۱.
۳۰۱. شمیل، آن ماری: «سعدی استاد شعر عاشقانه»، ترجمه ص. شهبازی، مندرج در: *مجله ادبستان*، شماره ۱، دی ۱۳۶۸، صص ۴۶-۴۸.
۳۰۲. ———: «سعدی و حافظ دو نابغه شیراز»، ترجمه فرزاد فرخزاد، مندرج در: *مجله کیهان فرهنگی*، شماره ۶، صص ۲۰-۲۳.
۳۰۳. صادقیان، محمدعلی: «زندگی و هنر شاعری سعدی»، مندرج در: *یغمای سی‌ودوم (یادنامه حبیب یغمایی)*، گردآوری ایرج افشار با همکاری قدرت‌الله روشنی، تهران: انتشارات ایران، ۱۳۷۰، صص ۱۴۱-۱۵۲.
۳۰۴. صالحی، ؟: «جلوه علی (ع) در آسمان اندیشه سعدی»، مندرج در: *مجله رنگین کمان*، شماره ۱۰-۱۳، آذر - دی ۱۳۵۰، صص ۹-۳۶.
۳۰۵. صبور، داریوش: «سعدی»، برگرفته شده از کتاب «آفاق غزل فارسی»، تهران: سحر گفتار، ۱۳۷۰، صص ۳۶۷-۳۷۹.
۳۰۶. صدارت (نسیم)، علی: «احتجاجات و... بنی آدم اعضای یکدیگرند»، مندرج در: *مجله یغما*، شماره ۱۱، ۱۳۳۶، ص ۵۲۴.
۳۰۷. صدر، رؤیا: «نقد و بررسی طنز فاخر سعدی» (آن شکرخنده...)، مندرج در: *مجله کتاب ماه ادبیات و فلسفه*، شماره ۱۱، شهریور ۱۳۸۲، صص ۹۴-۹۷.
۳۰۸. صدراپی، هادی: «سعدی اولین معلم زبان فارسی»، مندرج در: *روزنامه ابرار*، ۱۳۸۲/۲/۳۰.
۳۰۹. صدیقی، زبیده: «شهامت ادبی سعدی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد سوم، صص ۲۳-۳۳.

۳۱۰. صفا، ذبیح‌الله: «سعدی»، برگرفته شده از کتاب «تاریخ ادبیات در ایران»، چاپ پنجم، تهران: انتشارات فردوس، ۱۳۶۶، جلد سوم بخش اول، صص ۵۸۷-۶۲۲؛ نیز: جلد چهارم، صص ۹۲-۱۱۳.
۳۱۱. ———: «سعدی»، برگرفته شده از کتاب «گنج سخن»، تهران: انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۵۴، جلد دوم، صص ۱۸۴-۲۰۰؛ نیز: جلد چهارم، صص ۹۲-۱۱۳.
۳۱۲. صفوی، آذرمدخت: «سعدی، مرد بشردوست»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۴، تیر ۱۳۴۹، صص ۲۲۹-۲۳۲.
۳۱۳. صناعی، محمود: «نظری به شخصیت سعدی و بعضی عوامل مؤثر در آن»، مندرج در: مجله ایران‌نامه، شماره ۴، تابستان ۱۳۶۴، صص ۵۵۹-۵۸۶.
۳۱۴. صورتگر، لطفعلی: «سعدی در ادبیات جهان»، مندرج در: مجله مرزهای دانش، [بی‌تا]، صص ۱۷۳-۱۸۵.
۳۱۵. صیادکوه، اکبر: «سعدی و نظریات»، مندرج در: فرهنگ فارس، شماره ۱۵، خرداد ۱۳۸۱.
۳۱۶. ———: «جامعیت شخصیت سعدی و پیوند آن با تنوع آثار وی»، سعدی‌شناسی، دفتر هشتم، صص ۱۰۶-۱۱۴.
۳۱۷. طهماسبی، هوشمند: «سعدی شاعر طبیعت و زندگی»، مندرج در: مجله کیهان هوایی، شماره ۱۴۲۰، اردیبهشت ۱۳۸۰.
۳۱۸. ظفری، ولی‌الله: «مقلدان گلستان سعدی در دوره قاجار»، مندرج در: دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، شماره ۳ و ۴، پاییز و زمستان ۱۳۶۸، صص ۲۴۱-۲۵۷.
۳۱۹. عابدی، کامیار: «سعدی در آیین ادب معاصر»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر هشتم، صص ۴۴-۶۳؛ نیز: مجله کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۱۱، شهریور ۱۳۸۳، صص ۵۴-۶۳.

۳۲۰. ———: «گلستان سعدی»، مندرج در: *مجله ادبستان*، شماره ۳، اسفند ۱۳۷۱، صص ۱۹-۲۱.
۳۲۱. عالم، محمود: «سعدی و تعلیم و تربیت امروز»، مندرج در: *مجله آیندو ایرانیکا*، شماره ۱-۴، صص ۹-۱۶.
۳۲۲. عبادیان، محمود: «زبان سعدی غایت وحدت محتوا و شکل هنری»، مندرج در: *روزنامه صبح امروز*، ۱۳۷۸/۲/۲.
۳۲۳. ———: «زمینه‌های هومانسیم اجتماعی در آثار سعدی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر دوم، صص ۵۱-۵۸.
۳۲۴. ———: «نکاتی پیرامون ساختار ادبی اندیشه‌ای حکایت‌های گلستان»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر پنجم، صص ۱۲۳-۱۲۵.
۳۲۵. عبداللّهی، رضا: «به تقلید از گلستان سعدی»، مندرج در: *مجله رشد آموزش ادب فارسی*، شماره ۱۹ و ۲۰، زمستان ۱۳۶۸ و بهار ۱۳۶۹، صص ۴۲-۵۵.
۳۲۶. عبداللطیف، مصطفی: «سعدی در نظر دیگران»، مندرج در: *مجله تقدّم*، شماره ۹، آبان ۱۳۰۷، صص ۴۷۹-۵۰۶.
۳۲۷. عربی‌نژاد، غلامرضا: «سعدی‌پژوهی در ایران و جهان»، مندرج در: *روزنامه اطلاعات*، ۱۳۷۷/۳/۲۸.
۳۲۸. عطایی، شهاب: «گفتاری در باب اعتقادات مذهبی شیخ مصلح‌الدین سعدی شیرازی»، مندرج در: *روزنامه ابرار*، اردیبهشت ۱۳۷۹.
۳۲۹. علمی، محمد: «تجارت از دیدگاه سعدی»، مندرج در: *مجله دنیای فرش*، شماره ۱، اردیبهشت ۱۳۷۹.
۳۳۰. ———: «تأملی بر اندیشه‌های اقتصادی سعدی»، ؟ (۳ صفحه، به نقل از CD نمایه).

۳۳۱. علوی، محمدرضا: «سعدی سخن‌ساز است، نه خیال‌پرداز»، مندرج در: روزنامهٔ خبر، ۱۳۷۵/۱۲/۹، ص ۸.
۳۳۲. علوی‌مقدم،؟: «چرا نام بعضی از شاعران به یادها مانده است»، مندرج در: مجلهٔ ندای یزد، شمارهٔ ۲۱۳-۲۱۸، دی - بهمن ۱۳۶۸، صص ۱-۴.
۳۳۳. غلامرضایی، محمد: «گشت‌وگذاری در گلستان»، مندرج در: یغمای سی‌ودوم (یادنامهٔ حبیب یغمایی)، صص ۱۲۰-۱۳۰.
۳۳۴. فاضل، علی: «دریا در کوزه؟ یا گشت‌وگذاری در گلستان بی‌خزان، گلستان سعدی شیراز»، مندرج در: سعدی آتش‌زبان، صص ۲۶۵-۳۰۲.
۳۳۵. فتی، هوشنگ: «سعدی و شیخ دانای مرشد، شهاب»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر دوم، صص ۱۹۵-۲۰۸.
۳۳۶. فردین‌پور، نعمت‌الله: «تفاخر و حدیث نفس سعدی»، مندرج در: فرهنگ بام ایران، بهار ۱۳۸۰.
۳۳۷. فرامرزی، عبدالرحمن: «شهریار ملک سخن، سعدی (۲)»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۹ و ۱۰، آذر و دی ۱۳۱۶، صص ۷۱۲-۷۱۶؛ نیز: شمارهٔ ۱، فروردین ۱۳۱۷، صص ۹-۲۱.
۳۳۸. فرزاد، محمد: «معنای بیتی از سعدی (همچنان از نهیب برد شیر ناخورده طفل دایه هنوز)»، مندرج در: سعدی آتش‌زبان، صص ۳۰۳-۳۰۵.
۳۳۹. فروزانفر، بدیع‌الزمان: «سعدی و سهروردی»، مندرج در: سعدی‌نامه، صص ۷۱-۹۱.
۳۴۰. فروغی، ابوالحسن: «تربیت در سایهٔ سعدی»، مندرج در: سعدی‌نامه، صص ۹۱-۹۷.
۳۴۱. فروغی، محمدعلی: «مقدمه گلستان سعدی»، برگرفته از کتاب «مقالات فروغی»، تهران: انتشارات یغما، ۱۳۵۵، جلد دوم، صص ۱۳۹-۱۵۱.

۳۴۲. ———: «سعدی و حافظ»، برگرفته شده از کتاب «مقالات فروغی»، جلد دوم، صص ۲۵۲-۲۹۳.
۳۴۳. فصحتی، امین: «گفتم، گفت»، مندرج در: روزنامه خیر، ۱۳۷۵/۱۲/۱۶، ص ۸.
۳۴۴. فکری ارشاد، جهانگیر: «تأثیر سعدی بر گوته»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۵۳۳-۵۳۷.
۳۴۵. فیروزبخت، شهین‌دخت: «سعدی شاعر زیبایی حسن سلوک و زندگی»، مندرج در: مجله تمبر، تیر ۱۳۸۰.
۳۴۶. قراگوزلو، محمد: «گفتمان حقوق انسانی در گلستان سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر سوم، صص ۸۵-۹۹.
۳۴۷. قزوینی، محمد: «توضیح یک بیت سعدی (امروز دو مرده پیش گیرد مر کن فردا گوید تر بی از آنجا بر کن)»، مندرج در: سعدی آتش‌زبان، صص ۳۰۶-۳۰۷.
۳۴۸. ———: «ممدوحین شیخ سعدی»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۱۸-۸۲.
۳۴۹. قوکاسیان، هراند: «گلستان سعدی و ترجمه‌های آن به زبان ارمنی»، مندرج در: مجله آرمغان، شماره ۴، تیر ۱۳۵۳، صص ۲۴۰-۲۴۳.
۳۵۰. قیصری، ابراهیم: «در هر جا که گل است خار هم هست»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر ششم، صص ۵۸-۷۲؛ نیز: مجله کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۵ و ۶، اسفند ۱۳۸۱ و فروردین ۱۳۸۲، صص ۸۸-۹۵.
۳۵۱. کابلی، ایرج: «درباره پاره‌های موزون گلستان»، مندرج در: نامه فرهنگستان، شماره ۲، ۱۳۷۴، صص ۱۸۹-۱۹۱.
۳۵۲. کاتوزیان، محمدعلی: «جدل‌های سعدی»، مندرج در: مجله بخارا، شماره ۲۲، فروردین - اردیبهشت ۱۳۸۱، صص ۳۰۱-۳۱۲.

۳۵۳. کادا، امیلکوا: «زمانهٔ سعدی در ایران و ژاپن»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد اول، صص ۱۴۷-۱۵۶.
۳۵۴. کاردگر، یحیی: «بازتاب شعر مسعود سعد در آثار سعدی»، مندرج در: *مجلهٔ کاوش‌نامه*، شمارهٔ ۱۱، پاییز و زمستان ۱۳۸۴، صص ۹۱-۱۲۴.
۳۵۵. کارگری، امید: «بررسی برخی عناصر زیبایی‌ساز در گلستان سعدی و نمکدان جیحون‌یزدی»، مندرج در: *فرهنگ یزد*، شمارهٔ ۲۴ و ۲۵، پاییز و زمستان ۱۳۸۴، صص ۱۳۹-۱۴۸.
۳۵۶. کاظم، صافیاناز: «دختر سعدی»، ترجمهٔ ابوالقاسم امامی، مندرج در: *سلسلهٔ موی دوست*، صص ۶۱۱-۶۱۶.
۳۵۷. کامیار، محمود: «از سخنان سعدی چه دانی»، مندرج در: *مجلهٔ رنگین کمان*، شمارهٔ ۴۹، فروردین ۱۳۴۸، صص ۲۲-۳۱.
۳۵۸. ———: «بیوگرافی سعدی»، مندرج در: *مجلهٔ رنگین کمان*، شمارهٔ ۴۴، ۱۳۴۷، صص ۱۸-۳۴.
۳۵۹. ———: «داروخانهٔ سعدی»، مندرج در: *مجلهٔ رنگین کمان*، شمارهٔ ۳۳، آذر ۱۳۴۷، صص ۱۸-۲۷.
۳۶۰. ———: «دوش به دوش گلستان و بوستان (۱ و ۲)»، مندرج در: *مجلهٔ رنگین کمان*، شمارهٔ ۱۳ و ۱۴، تیر و مرداد ۱۳۴۷، صص ۱۰-۲۸.
۳۶۱. ———: «سعدی تو هم سخنی بگو (۱ و ۲)»، مندرج در: *مجلهٔ رنگین کمان*، شمارهٔ ۹۱ و ۹۲، تیر ۱۳۴۸، صص ۱۴-۳۲.
۳۶۲. ———: «سعدی و فروید»، مندرج در: *مجلهٔ رنگین کمان*، شمارهٔ ۶، خرداد ۱۳۴۷، صص ۱۸-۳۱.
۳۶۳. ———: «سعدی و فروید - مرده‌ای که مرده‌ای را می‌کشد»، مندرج در: *مجلهٔ رنگین کمان*، شمارهٔ ۸، خرداد ۱۳۴۷، صص ۲۰-۲۹.

۳۶۴. ———: «سعدی دکنی»، مندرج در: مجله رنگین کمان، شماره ۲۱، شهریور ۱۳۴۷، صص ۱۰-۳۸.
۳۶۵. ———: «سعدی، فروید و برتراند راسل»، مندرج در: مجله رنگین کمان، شماره ۳۰، آبان ۱۳۴۷، صص ۱۶-۳۵.
۳۶۶. ———: «سعدی، فروید، مرغ همسایه»، مندرج در: مجله رنگین کمان، شماره ۳۱، آبان ۱۳۴۷، صص ۱۸-۲۹.
۳۶۷. ———: «سعدی و فروید - مرضی در غرض»، مندرج در: مجله رنگین کمان، شماره ۴۰، بهمن ۱۳۴۷، صص ۱۸-۳۱.
۳۶۸. ———: «سعدی و فروید و... چنان که افتد و دانی»، مندرج در: مجله رنگین کمان، بهمن ۱۳۴۷، صص ۲۰-۳۵.
۳۶۹. ———: «قفس با سین»، مندرج در: مجله رنگین کمان، شماره ۱، ۱۳۴۷، صص ۱۸-۳۵.
۳۷۰. ———: «که سر به شهنه و قاضی کشید... سعدی گفت (۱ و ۲)»، مندرج در: مجله رنگین کمان، شماره ۷۴ و ۷۶، مهر و آبان ۱۳۴۸، صص ۱۶-۲۱.
۳۷۱. ———: «گردکان بر گنبد»، مندرج در: مجله رنگین کمان، شماره ۳، اردیبهشت ۱۳۴۷، صص ۲۲-۲۹.
۳۷۲. ———: «مدعیان سعدی - در جستجوی جای پای شیر»، مندرج در: مجله رنگین کمان، شماره ۴۸، فروردین ۱۳۴۸، صص ۲۲-۲۷.
۳۷۳. کائیدی، زوآره: «سعدی را دریابید»، مندرج در: مجله نشر و دانش، شماره ۹، بهمن ۱۳۷۸.
۳۷۴. کتابی، احمد: «جلوه‌های مدارا در سخنان سعدی»، مندرج در: پل فیروزه، شماره ۵، پاییز ۱۳۸۱، صص ۵۷-۵۸.
۳۷۵. کسای، نورالله: «تحصیلات سعدی در بغداد و نظامیه بغداد»، مندرج در: س‌سعدی‌شناسی، دفتر دوم، صص ۷۵-۸۵.

۳۷۶. کشاورز، فاطمه: «در اقصای عالم بگشتم بسی (خویشتن‌سازی سعدی)»، ترجمهٔ عباس امام، مندرج در: مجلهٔ رشد آموزش ادب فارسی، شمارهٔ ۵۲، زمستان ۱۳۷۸.
۳۷۷. ———: «در جستجوی خودانگاره سعدی»، ترجمهٔ افسانه منفرد، مندرج در: مجلهٔ چیستا، شمارهٔ ۴ و ۵، دی و بهمن ۱۳۷۴، صص ۳۱۸-۳۲۹.
۳۷۸. کور، فوشه: «شیخ سعدی از دیدگاه خود او»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد سوم، صص ۱۲۹-۱۴۱.
۳۷۹. کیان‌پور، غلامرضا: «دروغ مصلحت‌آمیز»، مندرج در: مجلهٔ یغما، آبان ۱۳۴۹، صص ۴۶۶-۴۷۰.
۳۸۰. گروه‌ای، ندا: «سعدی‌پژوهی در جهان»، مندرج در: فرهنگ و پژوهش، شمارهٔ ۱۰۹، مرداد ۱۳۸۲.
۳۸۱. گریجو، کریستینا: «سعدی و امرسون»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر پنجم، صص ۶۸-۷۷.
۳۸۲. ———: «تأثیر سعدی بر امرسون»، مندرج در: مجلهٔ کیهان فرهنگی، شمارهٔ ۱۴۶، مهر ۱۳۷۷، صص ۷۹-۸۱.
۳۸۳. گلشنی، عبدالکریم: «آدم به آدم می‌رسد»، مندرج در: فصلنامهٔ هنر، شمارهٔ ۲، زمستان ۱۳۶۱ و بهار ۱۳۶۲، صص ۵۶-۶۲.
۳۸۴. ———: «گلستان شیخ سعدی از نظر آدام اولناریوس (سیاح آلمانی قرن هفدهم)»، مندرج در: مقالاتی دربارهٔ زندگی و شعر سعدی، صص ۲۷۸-۲۸۵.
۳۸۵. لسان، حسین: «پژوهشی در روایات و مضامین سعدی»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد سوم، صص ۱۴۳-۱۷۳.
۳۸۶. لنگرودی، م.: «نگاهی به چهرهٔ زن در ادبیات پارسی»، مندرج در: مجلهٔ پیام زن، شمارهٔ ۳، خرداد ۱۳۷۴، صص ۵۴-۵۸.

۳۸۷. ماحوزی، مهدی: «سعدی‌شیرازی برای همه ملت‌های جهان سخن می‌گوید»، روزنامه؟، ۱۳۸۲/۹/۶.
۳۸۸. ماهیار نوآبی، یحیی: «دولت نه به کوشیدن است چاره کم جوشیدن است (!)»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۳۲۹-۳۳۷.
۳۸۹. ———: «زبان مردم شیراز در زمان سعدی و حافظ»، مندرج در: *مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی*، صص ۴۳۱-۴۴۷.
۳۹۰. متینی، جلال: «اشخاص داستان در گلستان»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۱۹۵-۲۰۷؛ نیز: *مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی*، صص ۳۰۳-۳۱۹.
۳۹۱. ———: «برگزیده‌ها (سعدی عالمان دین)»، مندرج در: *مجله ایران‌نامه*، شماره ۳، ۱۳۶۵، صص ۴۸۰-۴۹۷.
۳۹۲. ———: «مقامه‌ای منظوم به زبان فارسی»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۲۵۷-۲۸۴.
۳۹۳. ———: «هشتصدمین سال ولادت سعدی»، مندرج در: *مجله ایران‌نامه*، شماره ۴، تابستان ۱۳۶۴، صص ۵۴۷-۵۵۴.
۳۹۴. محجوب، محمدجعفر: «گفتگویی کوتاه درباره زبان سعدی و پیوند آن با زندگی»، مندرج در: *مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی*، صص ۳۲۸-۳۴۷.
۳۹۵. محقق، مهدی: «سعدی و فرهنگ اسلامی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر دوم، صص ۳۷-۴۲.
۳۹۶. ———: «سعدی و قضا و قدر»، مندرج در: *مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی*، صص ۳۶۱-۳۸۴.
۳۹۷. ———: «قلمرو سعدی»، مندرج در: *مجله راهنمای کتاب*، شماره ۲، تیر ۱۳۳۹، صص ۲۱۲-۲۲۵.

۳۹۸. ———: «متنبی و سعدی»، مندرج در: *مجله راهنمای کتاب*، شماره ۲، شهریور ۱۳۳۸، صص ۲۲۲-۲۳۸.
۳۹۹. ———: «میزان تأثیر سعدی از متنبی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد سوم، صص ۱۷۵-۱۸۴.
۴۰۰. محمودی، صوفیا: «ادبیات در راستای سعدی و تعلیم و تربیت»، مندرج در: *مجله اصلاح و تربیت*، شماره ۵۲، تیر ۱۳۷۸.
۴۰۱. محیط طباطبایی، سیدمحمد: «جدال مدعی با سعدی (۱ و ۲)»، مندرج در: *مجله ارمغان*، شماره ۹ و ۱۰، آذر و دی ۱۳۴۶، صص ۴۶۵-۴۹۵.
۴۰۲. ———: «چرا سعدی را سعدی خوانده‌اند؟»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۱۱۹-۱۳۰.
۴۰۳. ———: «خانه سعدی در شیراز»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۱۴۴-۱۵۰.
۴۰۴. ———: «نکاتی در سرگذشت سعدی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد سوم، صص ۱۸۵-۲۱۱.
۴۰۵. ———: «هفتصدمین سال وفات سعدی»، مندرج در: *مجله یغما*، شماره ۶، شهریور ۱۳۴۹، صص ۳۲۱-۳۳۰.
۴۰۶. مختاباد، ابوالحسن: «سعدی به جای انتقاد نصیحت می‌کند» (آراء و عقاید سعدی)، مندرج در: *روزنامه همشهری*، ۱۳۸۱/۲/۱.
۴۰۷. مدبری، محمود: «کشف‌الایات گلستان سعدی»، مندرج در: *نامواره دکتر محمود افشار*، ۱۳۷۰، جلد ششم، صص ۳۵۹۲-۳۶۱۱.
۴۰۸. مدرس، محمدمهدی: «جدال مدعی با سعدی»، مندرج در: *روزنامه خبر*، ۱۳۷۵/۱۲/۲، ص ۸.
۴۰۹. مدرس‌زاده، عبدالرضا: «تیغ پند در نیام مدح»، مندرج در: *روزنامه اطلاعات*، ۱۳۷۱/۱۰/۱۲، ص ۶.

۴۱۰. مرتضایی، سیدجواد: «چند نکته از گلستان»، مندرج در: کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۴ و ۵، بهمن و اسفند ۱۳۸۰، صص ۵۸-۵۹.
۴۱۱. مژده، علی محمد: «جنبه‌های معنوی سخن سعدی»، مندرج در: زکریا جمیل سعدی، جلد سوم، صص ۲۱۳-۲۲۷.
۴۱۲. —: «عرفان سعدی»، مندرج در: مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، صص ۳۴۸-۳۶۰.
۴۱۳. مستشارنیا، عفت: «برجسته‌سازی در گلستان سعدی»، مندرج در: مجموعه مقالات ششمین همایش زبان و ادبیات فارسی، صص ۵۲-۵۸.
۴۱۴. مسجدجامعی، احمد: «در آیین نکوداشت سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر ششم، صص ۱۰-۱۶؛ نیز: مجله کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۵ و ۶، اسفند ۱۳۸۱، فروردین ۱۳۸۲، صص ۴-۷.
۴۱۵. —: «سعدی بخشی از حیات جاری ملت ماست»، مندرج در: روزنامه ایران، ۱۳۸۲/۱/۳۱.
۴۱۶. مسلمانیان قبادیانی، رحیم: «بررسی آثار شیخ سعدی در تاجیکستان»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر دوم، صص ۱۲۷-۱۳۵.
۴۱۷. مصطفوی، رضا: «سعدی معلم اخلاق»، مندرج در: نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان، شماره ۱، بهار ۱۳۶۹، صص ۱۲۴-۱۴۹.
۴۱۸. —: «ویژگی‌های اخلاقی در شعر سعدی»، مندرج در: روزنامه کیهان، ۱۳۷۰/۵/۵، ص ۶.
۴۱۹. مصفا، مظاهر: «تکیه کلام سعدی»، مندرج در: مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان، شماره ۱، بهار ۱۳۶۹، صص ۱۲۴-۱۴۹.

۴۲۰. مصفی، ابوالفضل: «درباره مستور و مست یک پیکر است نه یکدیگر»،
مندرج در: مجله گلچرخ، شماره ۸ و ۹، بهمن و اسفند ۱۳۷۲، صص ۳۲-۳۳.
۴۲۱. مظفریان، منوچهر: «آیین مدیریت در نظر سعدی»، مندرج در: زکر جمیل
سعدی، جلد سوم، صص ۲۲۹-۲۴۱.
۴۲۲. معززی، علی اصغر: «درباره قلمرو سعدی»، مندرج در: مجله راهنمای
کتاب، شماره ۱، فروردین ۱۳۴۰، صص ۸۷-۸۹.
۴۲۳. معلم، ستار: «گلستان باقی»، مندرج در: رونامه کیهان، ۱۵/۱۰/۱۳۷۲، ص ۱۱.
۴۲۴. معین، محمد: «گلستان سعدی»، مندرج در: مجله جهان، شماره ۵، ؟،
صص ۶۳-۶۴.
۴۲۵. مقتدری، ؟: «تجلیل از سخنگوی شیراز در افغانستان»، مندرج در: مجله
آموزش و پرورش، شماره ۱، دی ۱۳۳۱، صص ۴۷-۵۳.
۴۲۶. ملک الشعراء، قاری عبدالله خان: «سخن دان فارس»، مندرج در: نشریه کابل،
شماره ۶، آذر ۱۳۱۴، صص ۲۸-۳۲.
۴۲۷. _____: «گلستان»، مندرج در: نشریه کابل، شماره ۵، آذر ۱۳۱۴،
صص ۲۸-۳۱.
۴۲۸. منزوی، احمد: «تتبع در گلستان سعدی»، مندرج در: سومین کنگره
تحقیقات ایرانی، به کوشش محمد روشن، تهران: انتشارات بنیاد فرهنگ ایران،
۱۳۵۲، جلد اول، صص ۷۰۴-۷۴۹؛ نیز: مجله وحید، شماره ۲-۸، اردیبهشت -
آبان ۱۳۵۲، صص ۱۶۷-۱۷۰.
۴۲۹. منصوری، ذبیح الله: «سخنی تازه درباره سعدی»، مندرج در: مجله یغما،
شماره ۴، تیر ۱۳۲۸، صص ۱۴۱-۱۴۲.
۴۳۰. منظورالحق: «حیات سعدی»، (نخستین کتاب در شرح حال و وصف و نقد
آثار شیخ سعدی شیرازی)، مندرج در: مجله هلال، شماره ۱، اردیبهشت ۱۳۳۳،
صص ۳۲-۳۶.

۴۳۱. موحد، ضیاء: «حیات سعدی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر پنجم، صص ۷۸-۸۴.
۴۳۲. ———: «چیزی که سعدی آموزگار آن است»، مندرج در: *روزنامه ایران*، ۱۳۸۲/۱/۳۰.
۴۳۳. ———: «دوام و تأثیر سعدی بر ذهن و زبان ما»، مندرج در: *روزنامه همشهری*، ۱۳۷۴/۱۱/۲، ص ۱۰.
۴۳۴. موحد، محمدعلی: «گلستان سعدی»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۳۰۸-۳۱۱.
۴۳۵. ———: «جدال سعدی با مدعی بر سر خط موهوم آستارا»، مندرج در: *روزنامه ایران*، ۱۳۸۱/۴/۱۷.
۴۳۶. موسوی، سیدکاسم: «حق با سعدی است اما...»، مندرج در: *کتاب ماه ادبیات و فلسفه*، شماره ۱۲، مهر ۱۳۸۲، صص ۱۰۲-۱۰۵.
۴۳۷. مؤمن، علی: «مختصری درباره گلستان»، مندرج در: *مجله محراب*، شماره ۶۶، ۱۳۶۹، ص ۳.
۴۳۸. مؤیدشیرازی، جعفر: «از سعدی چه می‌دانیم؟»، مندرج در: *مجله خرد و کوشش*، بهار ۱۳۵۴، صص ۲۸-۳۷.
۴۳۹. ———: «امانت سعدی»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۱۹۰-۱۹۴.
۴۴۰. ———: «تأثیر قرآن و حدیث بر آثار سعدی»، مندرج در: *مجله گوهر*، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن ۱۳۵۴، صص ۹۱۶-۹۱۹.
۴۴۱. مهاجرانی، عطاءالله: «سعدی شاعر مدارا و مهربانی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر دوم، صص ۹-۱۳.

۴۴۲. مهدوی دامغانی، احمد: «نگاهی دوباره به تصحیح گلستان سعدی»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۳۱۲-۳۱۸؛ نیز: مجلهٔ کیهان فرهنگی، شمارهٔ ۱، فروردین ۱۳۶۹، صص ۲۸-۲۹.
۴۴۳. ———: «همه گویند ولی گفتهٔ سعدی دگر است»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر ششم، صص ۱۱۹-۱۳۴.
۴۴۴. مهری آتیه، عباس: «به دنبال نت گمشده» (به قصد تفحصی در دیباچهٔ گلستان)، مندرج در: *روزنامهٔ جامجم*، ۲۰/۱۰/۱۳۷۹.
۴۴۵. مهدی‌پور، محمد: «سایهٔ گلستان در سنبلستان»، مندرج در: *نشریهٔ دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز*، شمارهٔ مسلسل ۱۶۹، زمستان ۱۳۷۷، صص ۱۲۱-۱۴۳.
۴۴۶. ———: «مقایسهٔ دیباچهٔ گلستان سعدی و سنبلستان شیخ شجاع گورانی»، مندرج در: *خلاصه مقاله‌های نخستین گردهمایی پژوهش‌های زبان و ادبیات فارسی*، تهران: مرکز بین‌المللی تحقیقات زبان و ادبیات فارسی و ایران‌شناسی، ۱۳۸۰، صص ۲۴۳-۲۴۴.
۴۴۷. مهدی‌پور، محمود: «شیخ اجل سعدی و شرح وظایف رئیس جمهور»، مندرج در: *روزنامهٔ جوان*، ۱۴/۵/۱۳۸۰.
۴۴۸. مهدی‌پور عمرانی، روح‌الله: «جست‌وجوی ادبیات کودک و نوجوان در گلستان سعدی»، مندرج در: *مجلهٔ کتاب ماه کودک و نوجوان*، شمارهٔ ۱۰، مرداد ۱۳۸۲، صص ۷۴-۷۸.
۴۴۹. میلانی، عباس: «سعدی و سیرت پادشاهان»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر سوم، صص ۱۰۰-۱۲۳.
۴۵۰. مینوی، مجتبی: «بنی آدم اعضای یکدیگرند»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۳۱۹-۳۲۰.

۴۵۱. ———: «تحقیقاتی درباره کَلِّیات سعدی»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۹، آذر ۱۳۳۷، صص ۳۸۵-۳۹۱.
۴۵۲. ———: «ذکر جمیل سعدی»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۳، خرداد ۱۳۳۱، صص ۹۷-۱۰۴.
۴۵۳. نائل‌خانلری، پرویز: «قصب‌الجیب حدیث سعدی»، مندرج در: سعدی آتش‌زبان، صص ۳۲۱-۲۷۴.
۴۵۴. ناصح، محمدمهدی: «سعدی و فرهنگ مردم»، مندرج در: نکر جمیل سعدی، جلد سوم، صص ۲۴۳-۲۷۴.
۴۵۵. نثری، موسی: «دروغ مصلحت‌آمیز»، مندرج در: مجله آینده، شماره ۶، دی ۱۳۰۴، صص ۳۷۴-۳۷۶.
۴۵۶. نجف‌زاده، علی: «نقدی بر گلستان»، مندرج در: مجله نهضت آزادی، شماره ۵۳۶، اردیبهشت ۱۳۶۹، صص ۱-۱۱.
۴۵۷. نحوی، اکبر: «ابن جوزی سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر هشتم، صص ۶۹-۸۱.
۴۵۸. ———: «سرچشمه‌های برخی از حکایات سعدی»، مندرج در: نشریه دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان، شماره ۱۷، بهار ۱۳۸۴، صص ۱۵۷-۱۸۷.
۴۵۹. نذیر، احمد: «گزارش کوتاه درباره قطعه‌ای از سعدی»، مندرج در: مجله قند پارسی، شماره ۷، بهار ۱۳۷۳، صص ۱۱۱-۱۱۶.
۴۶۰. نراقی، احسان: «مفهوم اعتدال و عدالت در اندیشه سعدی»، مندرج در: مجله بخارا، شماره ۱۱، فروردین و اردیبهشت ۱۳۷۹، صص ۳۱۹-۳۲۵.
۴۶۱. نشاط، سیدمحمد: «نقش واژه‌ها و ترکیبات در آثار سعدی»، مندرج در: سلسله موی دوست، صص ۲۱۸-۲۳۷.

۴۶۲. —: «قصب‌الجیب»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۳۲۴-۳۲۸.
۴۶۳. نصر، علی و حسین آقا حسینی: «تحلیلی بر مدیریت از دیدگاه سعدی»، مندرج در: *نشریهٔ دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی دانشگاه شهید باهنر کرمان*، شمارهٔ ۶ و ۷، زمستان ۱۳۷۸ و بهار ۱۳۷۹، صص ۹۳-۱۱۵.
۴۶۴. نصر، ؟: «هفتصدمین سال تصنیف گلستان»، مندرج در: *سعدی‌نامه*، صص ۱۸۱-۱۸۹.
۴۶۵. نصیری، حاجی، حسن: «سعدی معلّم»، مندرج در: *روزنامهٔ قدس*، ۱۳۶۹/۲/۱۲، ص ۶.
۴۶۶. نصیری‌نکو، آرش: «ادبیات در راستای تربیت» (سعدی و تعلیم و تربیت)، مندرج در: *مجلهٔ اصلاح و تربیت*، شمارهٔ ۵۲، صص ۳۴-۴۰.
۴۶۷. نظری، جلیل: «مضامین مشترک قابوسنامه و آثار سعدی» (سعدی و عرفان)، مندرج در: *مجلهٔ علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، شمارهٔ ۳۴، مرداد ۱۳۸۲.
۴۶۸. نعمانی‌هندی، شبلی: «شیخ مصلح‌الدین سعدی شیرازی»، برگرفته شده از کتاب «*شعرالعجم یا تاریخ شعرا و ادبیات ایران*»، ترجمهٔ سید محمدتقی فخرداعی گیلانی، چاپ دوم، تهران: انتشارات دنیای کتاب، ۱۳۶۳، جلد دوم، صص ۱۹-۷۶.
۴۶۹. نفیسی، سعید: «تاریخ درست درگذشت سعدی»، مندرج در: *مجلهٔ دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران*، شمارهٔ ۱، مهر ۱۳۳۷، صص ۶۴-۸۲.
۴۷۰. —: «سخنان سعدی دربارهٔ خود (۱-۷)»، مندرج در: *مجلهٔ مهر*، شمارهٔ ۱-۷، خرداد - آذر ۱۳۱۶، صص ۴۲-۶۷۹.
۴۷۱. —: «ناتورالیسم سعدی»، مندرج در: *مجلهٔ کیوتر صلح*، شمارهٔ ۲، تیر ۱۳۳۱، صص ۱۹-۲۲.

۴۷۲. نقوی، شهریار: «چنین گوید جوش»، مندرج در: مجله هلال، اردیبهشت ۱۳۴۵، صص ۱۸-۲۰.
۴۷۳. نورانی‌وصال، عبدالوهاب: «سوگند در آثار سعدی»، مندرج در: مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی، صص ۲۸۶-۳۰۳.
۴۷۴. نوروزی، جهان‌بخش: «علوم قدیمی در سخن سعدی»، مندرج در: مجموعه مقالات چهارمین کنگره تحقیقات ایرانی، به کوشش محمدعلی صادقیان، ۱۳۵۴، جلد سوم، ۲۵۹-۲۶۵.
۴۷۵. نیازکار، فرح: «سعدی در اینترنت»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر ششم، صص ۱۶۹-۱۷۳.
۴۷۶. ———: «شیوه شخصیت‌پردازی در حکایت‌های سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر هشتم، صص ۱۱۵-۱۳۳.
۴۷۷. ———: «نگاهی گذرا بر انسان در گلستان و بوستان سعدی»، مندرج در: سعدی‌شناسی، دفتر پنجم، صص ۱۵۸-۱۶۹.
۴۷۸. نیک‌جو، رفیع: «درباره اصطلاحات فروغی در گلستان سعدی»، مندرج در: روزنامه اطلاعات، ۱۳۷۴/۱۰/۲۳، ص ۶.
۴۷۹. نیک‌منش، مهدی: «نقدی بر کتاب مگر این پنج روزه دریابی (سعدی آخرالزمان)»، مندرج در: کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۸ و ۹، خرداد و تیر ۱۳۸۱، صص ۱۱۴-۱۱۹؛ نیز: نامه فرهنگستان، شماره ۲۹، ۱۳۸۱؛ همچنین: مجله کیهان فرهنگی، شماره ۱۹۵، دی ۱۳۸۱، صص ۵۸-۶۳.
۴۸۰. نیکوهمت، احمد: «شهریار ملک سخن، سعدی»، مندرج در: مجله هفت هنر، شماره ۷ و ۸، ۱۳۵۰، صص ۱۰۱-۱۰۶.
۴۸۱. واحدوست، مهوش: «گلستان سعدی بهین نمایه بازتاب نهادینه‌های اجتماعی و فرهنگی در سده هفتم»، مندرج در: مجموعه مقالات ششمین همایش سالانه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه هرمزگان، ۱۳۷۷، صص ۳۲۳-۳۳۴.

۴۸۲. واصفی، زین‌الدین محمود: «مکر پیرزن و تدبیر شیخ سعدی»، مندرج در: *مجله سخن*، شماره ۱، فروردین ۱۳۴۶، صص ۸۶-۸۷.
۴۸۳. وامقی، ایرج: «روزگار سعدی»، مندرج در: *مجله اطلاعات سیاسی - اقتصادی*، شماره ۱۴۳ و ۱۴۴، خرداد ۱۳۷۷.
۴۸۴. ———: «شجاعت اخلاقی سعدی در آثارش»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر دوم، صص ۵۹-۶۷.
۴۸۵. ———: «طنز در آثار سعدی»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۳۷۶-۳۹۷.
۴۸۶. وحیدیان‌کامیار، تقی: «بررسی ترتیب کتاب و تهذیب ابواب گلستان سعدی»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۳۳۰-۳۳۹.
۴۸۷. وزیری، سعید: «شناسنامه سعدی»، مندرج در: *مجله رشد معلم*، شماره ۱۳۳، اردیبهشت ۱۳۷۷.
۴۸۸. هادی‌زاده، رضا: «با بهار در گلستان»، مندرج در: *مجله پژوهشی دانشگاه اصفهان (علوم انسانی)*، شماره ۱ و ۲، ۱۳۶۹، صص ۵۳-۶۸.
۴۸۹. ———: «سعدی و زبان عربی در آئینه گلستان»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد سوم، صص ۲۷۵-۲۹۴.
۴۹۰. هاشم‌رحیم: «مقام سعدی در حیات مدنی»، تاجیکستان، ؟، صص ۳۰-۳۱.
۴۹۱. هاشمی‌پور، ؟: «طنز فاخر سعدی»، مندرج در: *مجله بخارا*، شماره ۳۱، مرداد ۱۳۸۲، صص ۲۹۲-۲۹۵.
۴۹۲. همایونفر، عزت‌الله: «سعدی و دلیل کارنگی»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۵۵۵-۵۶۶.
۴۹۳. همایونی، صادق: «فولکلور و گلستان سعدی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، دفتر سوم، صص ۱۴۱-۱۵۰.

۴۹۴. همایی، جلال‌الدین: «حد همین است سخندانی و زیبایی را»، مندرج در: *سعدی‌نامه*، صص ۱۹۷-۲۰۷.
۴۹۵. ———: «دبستان گویندگان»، مندرج در: *مجله تعلیم و تربیت*، شماره ۱، ۱۳۱۴، صص ۷-۱۱.
۴۹۶. ———: «سعدیا خوشتر از حدیث تو نیست»، مندرج در: *مجله کتاب ماه ادبیات و فلسفه*، شماره ۵ و ۶، فروردین ۱۳۷۹، صص ۳-۵.
۴۹۷. ———: «گلستان سعدی (۱ و ۲)»، مندرج در: *مجله نیما*، شماره ۳ و ۴، خرداد و تیر ۱۳۴۱، صص ۱۴۵-۱۵۱.
۴۹۸. هنرمندی، حسن: «دلویی آراگون، در تأثیر سعدی»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۵۲۶-۵۳۲.
۴۹۹. هون نین، جان: «سعدی در چین»، ؟، صص ۲۴-۲۵.
۵۰۰. یاحقی، محمدجعفر: «این گلستان همیشه خوش باشد»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۳۳۸-۳۴۷.
۵۰۱. ———: «جلوه‌های شاعرانه قصص اسلامی در شعر سعدی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد سوم، صص ۲۹۹-۳۱۶.
۵۰۲. ———: «خراسان در خیال سعدی»، مندرج در: *سعدی‌شناسی*، جلد سوم، صص ۱۲۴-۱۴۰.
۵۰۳. یازیچی، تحسین: «اهمیت آثار سعدی در امپراطوری عثمانی و دوران جمهوری ترکیه»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد سوم، صص ۳۱۷-۳۲۸.
۵۰۴. یاسایی، محمدحسین: «تأثیر قرآن در آثار سعدی»، مندرج در: *نکر جمیل سعدی*، جلد سوم، صص ۳۲۹-۳۴۱.
۵۰۵. یآوری، فرامرز: «بررسی آرای روانشناختی سعدی در گلستان»، مندرج در: *روزنامه کیهان*، ۱۳۸۲/۲/۱.

۵۰۶. یغمایی، پیمان: «انتقاد ادبی»، مندرج در: *مجله ارمغان*، شماره ۳، خرداد ۱۳۵۲، صص ۱۸۷-۱۸۷.
۵۰۷. ———: «نه بر حق گوی را گستاخ نامند به حق در ذکر حق گستاخ سعدی است»، مندرج در: *مجله ارمغان*، شماره ۴، تیر ۱۳۵۲، صص ۲۷۶-۲۸۲.
۵۰۸. یغمایی، حبیب: «بازپسین وداع با سعدی»، مندرج در: *مجله آئینه*، شماره ۱، فروردین ۱۳۶۱، صص ۳-۷.
۵۰۹. ———: «درباره چند بیت از سعدی»، مندرج در: *سعدی آتش‌زبان*، صص ۱۶۸-۱۷۲.
۵۱۰. ———: «سعدی شیرازی»، مندرج در: *مجله یغما*، شماره ۳، خرداد ۱۳۵۰، صص ۱۲۹-۱۳۵.
۵۱۱. ———: «شاعر و معلم بزرگ»، مندرج در: *مجله یغما*، شماره ۴، تیر ۱۳۵۵، صص ۱۹۳-۱۹۹.
۵۱۲. ———: «شیخ سعدی شیرازی»، مندرج در: *مجله یغما*، شماره ۲، اردیبهشت ۱۳۵۷، صص ۶۵۴-۶۸.
۵۱۳. یغمایی، هنر و محمد قزوینی: «احتجاجات و... امروز دو مرده...»، مندرج در: *مجله یغما*، شماره ۱، ۱۳۳۷، صص ۴۷-۴۸.
۵۱۴. یکتایی، مجید: «جهان بینی سعدی»، مندرج در: *مقالاتی درباره زندگی و شعر سعدی*، صص ۳۹۶-۴۰۵.
۵۱۵. یکی از بزرگان اهل تمیز: «طنز در گلستان سعدی (۱-۸)»، مندرج در: *مجله سروش*، شماره ۲۶۷-۲۷۴، آذر - بهمن ۱۳۶۳، صص ۲۰-۴۵.
۵۱۶. یمینی، عبدالعظیم: «جهان بینی تحلیل سعدی و جهان بینی ترکیبی حافظ (۱ و ۲)»، مندرج در: *مجله ارمغان*، شماره ۹ و ۱۰، آذر و دی ۱۳۵۰، صص ۶۱۶-۶۷۹.

۵۱۷. یوسفی، غلامحسین: «بزرگواری»، برگرفته شده از کتاب «چشمه روشن»، تهران: انتشارات علمی، ۱۳۷۰، صص ۲۳۰-۲۴۶.
۵۱۸. _____: «پادشاه سخن»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۳۹۸-۴۲۴.
۵۱۹. _____: «ساحل‌نشین و غریق»، برگرفته شده از کتاب «روان‌های روشن»، تهران: انتشارات یزدان، ۱۳۶۳، صص ۱۲۳-۱۳۱.
۵۲۰. _____: «کاغذ زر»، برگرفته شده از کتاب «کاغذ زر»، تهران: انتشارات یزدان، ۱۳۶۳، صص ۱-۳۴.
۵۲۱. _____: «یکی از مظاهر هنر سعدی»، مندرج در: *سلسله موی دوست*، صص ۱۷۷-۱۸۹.
۵۲۲. یوسفیان، جواد: «نگاهی جامعه‌شناختی به سعدی (۱-۳)»، مندرج در: *مجله اطلاعات علمی*، شماره ۸ و ۹، خرداد و تیر ۱۳۷۵، صص ۱۴-۴۹.

تکمله مقاله‌شناسی «سعدی و گلستان»

این بخش شامل برخی از مقالاتی می‌شود که نویسنده آنها نامعلوم است:

۱. ؟: «افکار سعدی (۱-۲)»، مندرج در: *مجله رستاخیز*، شماره ۲، ۱۳۴۲ هـ. ق، صص ۲۸-۳۱۷.
۲. ؟: «اوّل اردیبهشت‌ماه، روز بزرگداشت سعدی در دنیا»، مندرج در: *روزنامه مردم‌سالار*، ۱۳۸۲/۲/۱.
۳. ؟: «بزم سخن»، ؟، ص ۴۶.
۴. ؟: «بزن به پای خرد گام در گلستانش»، ؟، ص ۴۷.
۵. ؟: «بهار سخن در انجمن ادبی گلستان سعدی»، ۱۳۷۹.
۶. ؟: «تاریخ وفات سعدی»، هزاربیشه، نشر زوآر، ۱۳۲۶، صص ۷۸-۷۹.

۷. ؟: «ترجمه لاتینی گلستان»، مندرج در: مجله آئینه، شماره ۱۹، ۱۳۷۲، صص ۴۹۹-۵۰۱.
۸. ؟: «تعلیم و تربیت از دیدگاه سعدی»، مندرج در: مجله پیوند، شماره ۱۱۹، شهریور ۱۳۶۸، صص ۴-۷ و ۱۱۶-۱۱۷.
۹. ؟: «جایگاه زبان فارسی و سعدی شیرازی در چین»، مندرج در: روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۸۰/۵/۴.
۱۰. ؟: «جشن هفتصدمین سال تألیف گلستان سعدی»، مندرج در: مجله پیام نوین، شماره ۱، مهر ۱۳۳۷، صص ۳۱-۴۵.
۱۱. ؟: «حق با سعدی است»، مندرج در: مجله کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شماره ۹، تیر ۱۳۸۲، صص ۱۳۰-۱۳۷.
۱۲. ؟: «درویشان در آینه گلستان سعدی»، مندرج در: مجله صوفی، شماره ۳۴، بهار ۱۳۷۶، صص ۸-۱۳.
۱۳. ؟: «سرگذشت سعدی و مکتب عشق او»، مندرج در: مجله سرگذشت‌ها، شماره ۱، ۱۹۹۶ م، صص ۲۵۴-۲۷۱.
۱۴. ؟: «سرگذشت شیخ بزرگوار، سعدی»، مندرج در: مجله ارمغان، شماره ۹ و ۱۰، آذر و دی ۱۳۱۶، صص ۷۱۶-۷۱۷.
۱۵. ؟: «سعدی»، مندرج در: مجله پیام نوین، شماره ۵، بهمن ۱۳۳۷، ص ۴۷.
۱۶. ؟: «سعدی در گلستان زندگی»، مندرج در: مجله طلوع زندگی، شماره ۱۳ و ۱۴، فروردین ۱۳۷۳، صص ۳۶-۳۷ و ۷۰.
۱۷. ؟: «سعدی، شاعری که به زبان همه ملل سخن گفت»، مندرج در: مجله اطلاعات هفتگی، شماره ۲۲۵، بهمن ۱۳۶۳، صص ۳۶ و ۵۸.
۱۸. ؟: «سعدی ماند و مولوی رفت، چرا؟»، مندرج در: روزنامه جام جم، ۱۳۸۰/۴/۳۱.

۱۹. ؟ : «سیاحت یاقوت در گلستان شیخ اجل»، مندرج در: *فصلنامه هنر*، شماره ۱۵، بهار ۱۳۶۷، صص ۲۳۲-۲۳۵.
۲۰. ؟ : «طنز سعدی در گلستان و بوستان» (گفتار طرب‌انگیز)، مندرج در: *مجله گل آقا*.
۲۱. ؟ : «معرفی کتاب قلمرو سعدی از علی دشتی»، مندرج در: *مجله عبرت*، شماره ۱۰، آبان ۱۳۳۹، صص ۴۰-۴۶.
۲۲. ؟ : «یادداشتی بر کنگره سعدی»، مندرج در: *مجله کیهان فرهنگی*، شماره ۱، ۱۳۶۳، صص ۱۵-۱۶.
۲۳. ؟ : «یک اندیشه و چند تصویر (درباره گلستان)»، مندرج در: *مجله شایسته*، شماره ۱۶۴، تیر ۱۳۶۳، صص ۱-۲.

ب. مقالات درباره جامی و بهارستان

۱. ابراهیم‌زاده گرجی، ؟ : «بهارستان و پریشان قرب گلستان وزنی ندارد»، مندرج در: *مجله کیهان فرهنگی*، شماره ۲۱۴، مرداد ۱۳۸۳، صص ۶۴-۶۷.
۲. اسماعیلی، عصمت: «جامی عبدالرحمن بن احمد (بهارستان)»، مندرج در: *مجله آینه میراث*، شماره ۱۲.
۳. افصح‌زاد، اعلان‌خان: «دیوان‌های سه‌گانه جامی»، مندرج در: *مجله آشنا*، شماره ۱۳، آبان ۱۳۷۲، صص ۲۷-۳۷.
۴. ———: «دیوان‌های سه‌گانه جامی»، مندرج در: *مجله دانش*، شماره ۳۶، زمستان ۱۳۷۲، صص ۹-۳۸.
۵. اورنبایف، عصام‌الدین: «نامه‌های جامی»، ترجمه شفیقه یارقین، مندرج در: *مجله آینده*، شماره ۱۹، ۱۳۷۲، صص ۳۳۹-۳۴۷.

۶. اورنبايف، عصام‌الدین و اسرار رحمانوف: «نامه‌های مولانا عبدالرحمن جامی»، مندرج در: مجلهٔ سیمیرغ، شمارهٔ ۱۲ و ۱۳، فروردین ۱۳۷۲، صص ۶۲-۷۵.
۷. بارانی، محمد: «نگاهی به مطایبات جامی در بهارستان»، مندرج در: مجلهٔ علوم انسانی دانشگاه سیستان و بلوچستان، اسفند ۱۳۸۰، صص ۱۰۱-۱۱۲.
۸. تربیت، محمدعلی: «جامی»، مندرج در: مجلهٔ ارغنون، ۱۳۷۳، صص ۷۴-۹۸.
۹. ثروت، منصور: «عبدالرحمن جامی»، مندرج در: پژوهشنامهٔ علوم انسانی دانشگاه شهید بهشتی، شمارهٔ ۱۸، زمستان ۱۳۷۴، صص ۶۵-۷۲.
۱۰. جغتایی، منصور: «خرده‌گیری‌های جامی بر شاعران و صوفی‌نمایان»، مندرج در: مجلهٔ مشکوة، شمارهٔ ۵۲، پاییز ۱۳۷۵، صص ۱۲۸-۱۳۹.
۱۱. حاکمی، اسماعیل: «شیوهٔ نثر مسجع و بهارستان جامی»، مندرج در: مجلهٔ آشنا، شمارهٔ ۸، آذر و دی ۱۳۷۱، صص ۹-۱۲.
۱۲. —: «عبدالرحمن جامی و کتاب بهارستان»، مندرج در: مجلهٔ رشد آموزش ادب فارسی، شمارهٔ ۲۶، پاییز ۱۳۷۰.
۱۳. —: «نکاتی دربارهٔ سبک کتاب بهارستان جامی»، مندرج در: دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران، زمستان ۱۳۷۷ و بهار ۱۳۷۸، صص ۱-۶.
۱۴. رحیمی، علی‌محمد: «جرعهٔ جام (نقد و بررسی کتاب‌های جامی)»، مندرج در: کتاب ماه ادبیات و فلسفه، شمارهٔ ۷، اردیبهشت ۱۳۸۲، صص ۱۰۲-۱۰۷.
۱۵. رشیدیاسمی، غلامرضا: «نورالدین عبدالرحمن جامی، مقاله‌ها و رساله‌ها»، تهران؟، ۱۳۷۳، صص ۲۳۵-۲۴۴.
۱۶. رفیعی‌جیردهی، علی: «خیام و جامی در فرانسه»، مندرج در: مجلهٔ سروش، شمارهٔ ۹۳۷، خرداد ۱۳۷۸، ص ۱۶.

۱۷. سجّادی، علی‌محمد: «جامی فراز یا فرود»، مندرج در: *پژوهشنامه علوم انسانی دانشگاه شهید بهشتی*، شماره ۲۵، بهار و تابستان ۱۳۷۸، صص ۵-۱۳.
۱۸. شریف‌زاده، خدایی: «معنویت و جهان‌ظاهری از نظر جامی»، مندرج در: *مجله سیمرغ*، شماره ۲، ۱۳۷۳، صص ۱۸۱-۱۸۸.
۱۹. صدقی، حسین: «اندیشه‌های جامی»، مندرج در: *مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تبریز*، شماره ۱ و ۲، بهار و تابستان ۱۳۸۰، صص ۱۱۹-۱۵۳.
۲۰. عابد اف، داداجان: «حکایت درباره جامی»، مندرج در: *مجله مردم‌گیا*، شماره ۱، ۱۳۷۲، صص ۴۲-۴۵.
۲۱. عابدی، کامیار: «بهارستان عبدالرحمن جامی»، مندرج در: *مجله ادبستان*، شماره ۷، تیر ۱۳۷۲، صص ۲۹-۳۱.
۲۲. قویم، عبدالقیوم: «بازتاب شکوهمند مقام عرفانی خواجه احرار در آثار جامی»، مندرج در: *مجله خراسان*، شماره ۴، ۱۳۸۳، صص ۱۰-۲۳.
۲۳. کوهدامنی، بیرنگ: «دیدگاه‌های نقد ادبی در بهارستان جامی»، مندرج در: *مجله ره‌آورد*، شماره ۴۱، بهار ۱۳۷۵، صص ۹۶-۱۰۱.
۲۴. مایل‌هروی، نجیب: «درباره جامی و سیداحمد لاله‌دربندی»، مندرج در: *نامه فرهنگستان*، شماره ۳، ۱۳۷۶، صص ۱۹۱-۱۹۲.
۲۵. ———: «جامی و مشایخ شیعی»، مندرج در: *نامه فرهنگستان*، شماره ۲، ۱۳۷۵، صص ۶۶-۷۰.
۲۶. وهومن، ؟: «در جستجوی راز هستی (درباره جامی)»، مندرج در: *روزنامه*، ؟، ۱۳۷۸/۴/۳۰.
۲۷. هویدی، یحیی: «بهارستان جامی تجلی عاطفه انسانی»، مندرج در: *روزنامه همشهری*، ۱۳۷۸/۴/۳۰.

۲۸. یوسفی، حسینعلی: «زبان جامی»، مندرج در: مجله بینالود، شماره ۶ و ۷، زمستان ۱۳۷۲، صص ۳۵-۳۸.

تکمله مقاله‌شناسی «جامی و بهارستان»

این بخش شامل برخی از مقالاتی می‌شود که نویسندۀ آنها نامعلوم است:

۱. ؟: «بهارستان از نظر هانری ماسه»، مندرج در: مجله ادب، شماره ۵ و ۶، ۱۳۵۲، صص ۱-۲۶.

۲. ؟: «بهارستان»، مندرج در: روزنامه همشهری، ۱۳۷۳/۱/۱۴، ص ۱۰.

۳. ؟: «پانصدمین سال تألیف بهارستان»، مندرج در: مجله چیستا، شماره ۷، ۱۳۶۶، صص ۳۶۲-۳۶۳.

۴. ؟: «جامی‌شناسی و آینده آن»، مندرج در: مجله خراسان، شماره ۶، ۱۳۶۲.

۵. ؟: «عبدالرحمان جامی»، مندرج در: مجله روزگار نو، شماره ۲، صص ۵۶-۶۲.

۶. ؟: «عبدالرحمان جامی»، مندرج در: مجله پیام نو، شماره ۲، صص ۲۴-۳۵.

۷. ؟: «معمیات جامی»، مندرج در: مجله بیاض، شماره ۱ و ۲، ۱۹۸۲ م، صص ۲۹-۳۶.

۸. ؟: «مکاتیب جامی»، مندرج در: مجله خراسان، شماره ۴، ۱۳۶۱، صص ۵۳-۷۰.

۹. ؟: «بهارستان، نمونه‌ای از نثر دل‌انگیز»، مندرج در: روزنامه اطلاعات، ۱۳۶۷/۴/۷، ص ۷.

ج. مقالات پیرامون قآنی و پریشان

۱. ابراهیم‌زاده گرجی، ؟: «بهارستان و پریشان قرب گلستان وزنی ندارد»،

- مندرج در: مجله کیهان فرهنگی، شماره ۲۱۴، مرداد ۱۳۸۲، صص ۶۴-۶۷.
۲. اقبال، عباس: «قآنی و اردشیرمیرزا»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۱۰، دی ۱۳۲۸، صص ۴۶۳-۴۶۸.
۳. بهروزی، علی‌نقی: «حکیم قآنی شیرازی»، برگرفته شده از کتاب «سده قآنی»، تهران: انتشارات کانون دانش پارس، ۱۳۳۳، صص ۱-۶۹.
۴. دولت‌آبادی، یحیی: «قآنی شیرازی»، مندرج در: مجله آینه، شماره ۷، ۱۳۰۴، صص ۴۰۹-۴۱۴.
۵. سهیلی خوانساری، احمد: «حکیم قآنی»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۶، شهریور ۱۳۴۸، صص ۲۴۹-۲۵۳.
۶. ———: «حکیم قآنی»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۷، مهر ۱۳۲۸، صص ۳۱۸-۳۲۱.
۷. ———: «حکیم قآنی»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۸، آذر ۱۳۲۸، صص ۴۳۴-۴۳۷.
۸. ظفری، ولی‌الله: «شکرستان و پریشان تقلیدی از گلستان»، مندرج در: نامواره دکتر محمود افشار، گردآوری ایرج افشار، تهران: انتشارات ادبی و تاریخی موقوفات دکتر محمود افشاریزدی، ۱۳۷۲، جلد ۷، صص ۳۹۲۲-۳۹۳۵.
۹. محجوب، محمدجعفر: «نامه‌ای از حکیم قآنی»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۵، مرداد ۱۳۴۰، صص ۲۱۱-۲۱۲.
۱۰. ———: «یادداشتی از حکیم قآنی»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۲، اردیبهشت ۱۳۴۰، صص ۷۹-۸۳.

تکمله مقاله‌شناسی «قآنی و پریشان»

این بخش شامل برخی از مقالاتی می‌شود که نویسندگان آنها نامعلوم است:

۱. ؟ : «قآنی»، مندرج در: مجلهٔ آئینده، شمارهٔ ۹، سال اول، صص ۴۰۹-۴۱۴.
۲. ؟ : «قآنی»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۱، سال ۱۴، ص ؟.
۳. ؟ : «قآنی»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۸، صص ۵۷۶-۵۸۷، ۲۸۵-۲۸۷.
۴. ؟ : «قآنی»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۹، صص ۴۳-۵۰، ۱۴۳-۱۴۵، ۱۹۹-۲۰۴.
۵. ؟ : «قآنی»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۲۵، صص ۲۶۶-۲۷۱.
۶. ؟ : «قآنی»، مندرج در: مجلهٔ ارمغان، شمارهٔ ۳۱، صص ۱۷۹-۱۸۶، ۳۲۸-۳۲۹.
۷. ؟ : «قآنی»، مندرج در: مجلهٔ یادگار، شمارهٔ ۳، آبان ۱۳۲۵، صص ۷۴-۷۸.
۸. ؟ : «قآنی»، مندرج در: مجلهٔ یغما، سال دوم، صص ۲۴۹، ۳۱۸، ۴۳۴ و ۴۶۸.
۹. ؟ : «قآنی»، مندرج در: مجلهٔ یغما، سال چهاردهم، صص ۷۹ و ۲۱۱.

د. مقالات پیرامون قائم‌مقام و منشآت

۱. اقبال، عباس: «تاریخ تولد قائم‌مقام»، مندرج در: مقالات اقبال، تهران: [بی‌نا]، ۱۳۵۰، صص ۱۹۳-۱۹۵.
۲. دشتی، سیدمحمد: «از قائم‌مقام تا جمال‌زاده»، مندرج در: مجلهٔ کیهان فرهنگی، شمارهٔ ۱۴۶، مهر ۱۳۷۷، صص ۲۸-۳۱.
۳. زریاب‌خویی، عباس: «سخنی دربارهٔ منشآت قائم‌مقام»، مندرج در: ناموارهٔ دکتر محمود افشار، ۱۳۶۶، جلد سوم، صص ۱۴۳۳-۱۴۵۵.
۴. شعبانی، رضا: «برگی از منشآت میرزا ابوالقاسم قائم‌مقام»، مندرج در: مجلهٔ کیهان فرهنگی، شمارهٔ ۲، خرداد ۱۳۶۴، ص ۲۱.

۵. قائم‌مقامی، جهانگیر: «یک نامه مهم از قائم‌مقام»، مندرج در: مجله یادگار، شماره ۹، اردیبهشت ۱۳۲۵، صص ۳۸-۴۹.
۶. ———: «قائم‌مقام و نامه‌های خصوصی او»، مندرج در: مجله یغما، شماره ۷، آبان ۱۳۴۰، صص ۳۷۲-۳۷۶.
۷. قلی‌زاده، حیدر: «ویژگی‌های سبکی منشآت قائم‌مقام»، مندرج در: مجله کیهان فرهنگی، شماره ۱۲۵، بهمن و اسفند ۱۳۷۴، صص ۱۴-۱۵.

ه. مقالات پیرامون فریدون توللی و التفصیل

۱. ابطحی، جعفر: «فریدون و التفصیل»، مندرج در: مجله آینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۷۱-۸۷۲.
۲. افشار، ایرج: «فریدون توللی در آینده»، مندرج در: مجله آینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۷۵۳-۷۵۵.
۳. امداد، حسن: «توللی و حوادث فارسی»، مندرج در: مجله آینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۱۳-۸۲۱.
۴. بهار، محمدتقی (ملک‌الشعرا): «لطایف و ذوقیات توللی»، مندرج در: روزنامه سروش، شماره ۱۵۸، ۱۳۲۴/۱/۲۲؛ نیز: مجله آینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، ص ۸۶۹.
۵. پرهام، مهدی: «التفصیل»، مندرج در: مجله آینده، شماره ۱-۴، فروردین - تیر ۱۳۷۰، صص ۲۳۴-۲۳۹.
۶. ———: «فریدون مُرد، ولی در تاریخ زندگی را آغاز کرد»، مندرج در: مجله آینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۷۵۸-۷۷۲.
۷. توللی، مهین: «یاد فریدون»، مندرج در: مجله آینده، شماره ۱-۴، فروردین - تیر ۱۳۷۰، صص ۲۷۰-۲۷۱.

۸. جمشیدآبادی، هوشنگ: «نگاهی کوتاه به برخی شعرهای فریدون توللی» (چشم‌انداز توللی: رمانتیسیم و اندوه غربت)، مندرج در: *مجله ادبستان*، شماره ۵۴، خرداد ۱۳۷۳، صص ۴۴-۴۵.
۹. حمیدی شیرازی، مهدی: «توللی و دیگر شاعران»، مندرج در: *مجله آئینده*، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۹۱-۹۰۰.
۱۰. خامه‌ای، انور: «توللی و شعر نو»، مندرج در: *مجله آئینده*، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۷۷۲-۷۸۵.
۱۱. خائفی، پرویز: «فریدون توللی را باید از نو شناخت»، مندرج در: *مجله گزارش*، شماره ۹.
۱۲. ———: «فریدون توللی و یک تعهد زیان‌بار جوابیه»، مندرج در: *مجله گزارش*، شماره ۹.
۱۳. ———: «یادبودهایی از فریدون توللی»، مندرج در: *مجله آئینده*، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۷۹۵-۸۰۶.
۱۴. دستغیب، عبدالعلی: «فریدون توللی و آثارش»، مندرج در: *مجله آئینده*، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۷۸۶-۷۹۴.
۱۵. ذوالقدر، حبیب‌الله: «دریغ از فریدون»، مندرج در: *مجله آئینده*، شماره ۱-۴، فروردین - تیر ۱۳۷۰، صص ۲۷۱-۲۷۲.
۱۶. رضا، فضل‌الله: «فریدون، شاعر شیراز»، مندرج در: *مجله آئینده*، شماره ۱-۴، فروردین - تیر ۱۳۷۰، صص ۲۲۳-۲۳۳.
۱۷. ———: «فریدون، شاعر شیراز: مشتاقی و مهجوری»، مندرج در: *مجله دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه تهران*، ۱۳۷۲، صص ۱۴۰-۱۵۰.
۱۸. رعناحسینی، کرامت: «درباره فریدون» (نامه‌هایی از شیراز)، مندرج در: *مجله آئینده*، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۸۹-۸۹۰.

۱۹. سامی، علی: «فریدون تولّی و باستان‌شناسی»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۴۵-۸۴۶.
۲۰. شاهانی، خسرو: «به یاد تولّی»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۳۹-۸۴۴.
۲۱. شعبانی، احمد: «سالشمار فریدون تولّی»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱-۴، فروردین - تیر ۱۳۷۰، صص ۲۷۳-۲۷۹.
۲۲. صداقت‌کیش، محمدتقی: «وزن، قافیه و شکل در شعر تولّی»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۳۱-۸۳۳.
۲۳. عنایت، محمود: «نافه تولّی»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۰۷-۸۰۹.
۲۴. فقیری، محمدصادق: «مقاله‌ها و کتاب‌های تولّی»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۳۴-۸۳۸.
۲۵. فیاض، علی‌اصغر: «فریدون مرد میدون»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۱۰-۸۱۲.
۲۶. ناتل‌خانلری، پرویز: «درگذشت شاعر»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۷۵۶-۷۵۷.
۲۷. نجاتی، رحمت‌الله: «نامه‌ای درباره تولّی»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۸۸.
۲۸. همایونی، صادق: «از فریدون و شعر فریدون»، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۲۲-۸۳۰.
۲۹. یانگی، کورو و دیگران: «در سوگ تولّی» (اشعار و نوشته‌ها)، مندرج در: مجلّه آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۸۱-۸۸۲.

تکمله مقاله‌شناسی « توللی و التفاصيل »

این بخش شامل برخی از مقالاتی می‌شود که نویسندۀ آنها نامعلوم است:

۱. ؟ : «از لابلاي نامه‌های فریدون توللی»، مندرج در: مجله آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۷۵-۸۷۹.
۲. ؟ : «توللی»، مندرج در: مجله آئینده، سال ۱۷، ۱۳۷۰، صص ۲۵۰-۲۵۲.
۳. ؟ : «درباره آثار توللی»، مندرج در: مجله دنیای سخن، شماره ۳۶، آذر ۱۳۶۹، ص ۶۰.
۴. ؟ : «طنزپردازی توللی (التفاصيل)»، مندرج در: مجله آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، ص ۸۶۸.
۵. ؟ : «شعر زمان‌ناپذیر، فریدون توللی»، مندرج در: مجله آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۴۷-۸۵۶.
۶. ؟ : «نامه‌های توللی به دوستان»، مندرج در: مجله آئینده، شماره ۱-۴، فروردین - تیر ۱۳۷۰، صص ۲۵۵-۲۶۹.
۷. ؟ : «نمونه‌هایی از شعر توللی»، مندرج در: مجله آئینده، شماره ۱۱ و ۱۲، بهمن و اسفند ۱۳۶۴، صص ۸۵۷-۸۶۷.

پایان‌نامه‌های نگارش یافته پیرامون گلستان و گلستانواره‌ها

الف. گلستان

۱. آراء تربیتی سه کتاب بزرگ اخلاقی و تربیتی (بوستان، گلستان و اخلاق ناصری)، پژوهنده: حبیب احمدی‌عدلی به راهنمایی: نادر وزین‌پور، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشگاه تهران، ۱۳۴۸، ۵۹ ص.
۲. مقایسه «گلستان» به خط یاقوت مستعصمی با دو نسخه فروغی و گرگانی به همراه برخی از ویژگی‌های این کتاب. پژوهش از: شهناز کریمی‌اردکانی، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشگاه شیراز، ۱۳۵۵.
۳. تحلیل سبکی گلستان، پژوهش از: ام‌البنین تقی‌پور، به راهنمایی: یدالله ثمره، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد زبان‌شناسی دانشگاه تهران، ۱۳۵۷، ۱۴۰ ص.
۴. بررسی و تحلیل «شیوه‌های بیان مسائل اخلاقی در ده اثر فارسی (کلیله و دمنه، اخلاق ناصری، گلستان سعدی، دیوان ناصرخسرو و...) تا قرن هفتم»، پژوهش از: فاطمه عسکری‌رابری، به راهنمایی: علی‌محمد سجّادی، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۴.
۵. تحلیل نحوی «گلستان»، پژوهش از: محمّدکاظم مددی‌الموسوی، به راهنمایی: تقی وحیدیان‌کامیار، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۴، ۱۵۵ ص.
۶. بررسی آرای روان‌شناختی سعدی در «گلستان»، پژوهش از: فرامرز یآوری، به راهنمایی: اسماعیل حاکمی، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد دانشگاه تهران، ۱۳۸۱.
۷. تأثیر سعدی بر نظیره پردازان گلستان، پژوهش از: امید کارگری، به

پایان‌نامه‌های نگارش یافته ● ۹۵

راهنمایی: ید... جلالی پندری، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه یزد، ۱۳۸۵.

ب. گلستانواره‌ها

از میان چهار گلستانواره (بهارستان، پریشان، منشآت و التفصیل) تاکنون فقط یک پایان‌نامه دربارهٔ «منشآت قائم‌مقام» با عنوان زیر نگارش یافته است:
* «نقد و بررسی «منشآت قائم‌مقام فراهانی»، پژوهش از: حیدر قلی‌زاده، به راهنمایی: حسین خطیبی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تربیت مدرس، ۱۳۷۲، ۲۴۴ ص.»

«به پایان آمد این دفتر حکایت همچنان باقی...»